

Projekt

z dnia 20 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WISŁA**

z dnia 27 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata
2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024r. poz.1465 ze zm.) oraz art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)

**Rada Miasta Wisła
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się i przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wisła.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od dnia 01 stycznia 2025r.

Przewodniczący Rady
Miasta Wisła

Janusz Podżorski

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE WISŁA na lata 2025-2030



SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	4
WPROWADZENIE.....	5
Metodologia opracowania Strategii.....	8
Podstawy prawne.....	10
Spójność z dokumentami strategicznymi	13
Dokumenty krajowe.....	13
Dokumenty regionalne.....	14
Dokumenty lokalne.....	14
CHARAKTERYSTYKA MIASTA WISŁA	14
Położenie.....	15
Sytuacja demograficzna.....	16
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	18
Edukacja i wychowanie	22
Kultura, sport i rekreacja.....	24
Opieka zdrowotna	27
Bezpieczeństwo publiczne	28
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	28
Gminny system pomocy społecznej.....	36
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	40
SYTUACJA SPOŁECZNA MIASTA WISŁA.....	41
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	41
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	46
Zdrowie psychiczne	50
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	52
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	58
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	62
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	66

Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	70
Pomoc obywatelom Ukrainy	73
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	74
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	75
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	76
I. Wspieranie rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.	77
II. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w ramach zintegrowanego systemu wsparcia społecznego.	80
III. Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.....	85
IV. Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej.....	90
V. Ochrona dobrostanu psychicznego mieszkańców oraz budowanie gminnej infrastruktury pomocowej w tym zakresie.....	93
VI. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.....	94
Ramy finansowe Strategii.....	98
System wdrażania Strategii	99
System aktualizacji Strategii.....	100
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	101
Monitoring i ewaluacja.....	102
Wnioski i podsumowanie	107
BIBLIOGRAFIA	110
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	112
Spis rysunków.....	112
Spis tabel.....	112
Spis wykresów	114

WYKAZ SKRÓTÓW

- BDL GUS** – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
- DPS** – Dom Pomocy Społecznej
- EFS** – Europejski Fundusz Społeczny
- GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle
- IPiN** – Instytut Psychiatrii i Neurologii
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- KP** – Komisariat Policji w Wiśle
- NGO** (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- NK** – procedura „Niebieskie Karty”
- MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle
- MBP** – Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Śniegonia w Wiśle
- MZI** – Miejski Zespół Interdyscyplinarny
- OSP** – Ochotnicza Straż Pożarna
- PARPA** – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie
- PES** – podmioty ekonomii społecznej
- PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- POPŻ** – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa
- pp.** – punkt procentowy
- ZPPP** – Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie
- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie
- SM** – Straż Miejska
- UM** – Urząd Miasta Wiśla
- WCK** – Wiślańskie Centrum Kultury
- ZIKRPR** – Zespół Informacyjno-Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Rodziny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Miasta. Uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne – na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi konsekwencjami dla rynku pracy, rozwarstwieniem społecznym pociągającym za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększeniem skali ubóstwa, ujawnianiem się nowych konfliktów

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*

społecznych, wzrostem zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Miasta. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego

² N. G. Pikuta, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7

podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Miasta oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Miasta dogodnych warunków do rozwoju.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Miasta w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Mieście. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Miasto za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Miasta. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurydyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.
6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,

6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
13. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
14. ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
15. ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszym dokumentem strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła jest **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2030+** oraz **Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030**.

Na szczeblu powiatowym wiodącym dokumentem wpływającym na lokalną politykę społeczną Miasta jest **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim na lata 2024-2029**.

Dokumenty lokalne

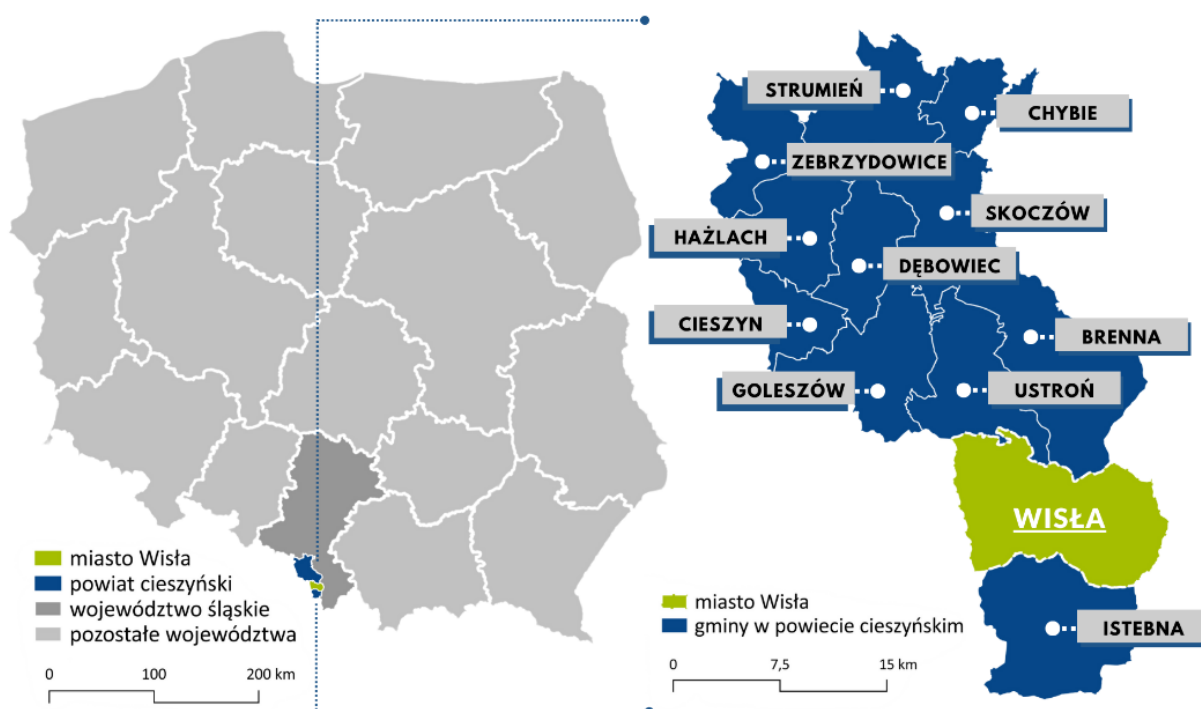
Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym dla miasta Wisła jest **Strategia Rozwoju Miasta Wisła na lata 2021-2030**, która nakreśla podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta w dłuższej perspektywie czasowej, a jej misją jest: *Kreowanie rozwoju w oparciu o poszanowanie potrzeb wszystkich mieszkańców, uwzględnienie interesów lokalnych przedsiębiorców, tworzenie rozwoju turystyki i towarzyszącej jej infrastruktury, z jednoczesnym wzmacnianiem poczucia tożsamości lokalnej, kultury i tradycji oraz poszanowaniem tradycji przyrodniczych.*

CHARAKTERYSTYKA MIASTA WISŁA

Położenie

Miasto Wisła, zlokalizowane jest w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Położone jest w odległości około 25 km od Cieszyna, który jest siedzibą władz powiatu. Obszar Miasta obejmuje 109 km² stanowiąc tym samym 15,1% powierzchni powiatu. Wisła położna w głębi Beskidu Śląskiego, na północy sąsiaduje z gminą Brenna oraz Ustroniem, na północnym wschodzie ze Szczyrkiem, na wschodzie z gminą Lipowa, Radziechowy-Wieprz oraz Milówka, z kolei na południu z gminą Istebna. Zachód Miasta sąsiaduje z Czechami. Miasto podzielone jest na 7 jednostek pomocniczych – osiedli, tj. Centrum, Obłaziec, Jawornik, Głębcze, Malinka, Czarne oraz Nowa Osada. Dzięki swojemu usytuowaniu oraz bogactwie walorów turystycznych i krajobrazowych, Wisła jest jednym z najpopularniejszych miast w Polsce.

Rysunek 1. Położenie miasta Wisły na tle powiatu, województwa i kraju



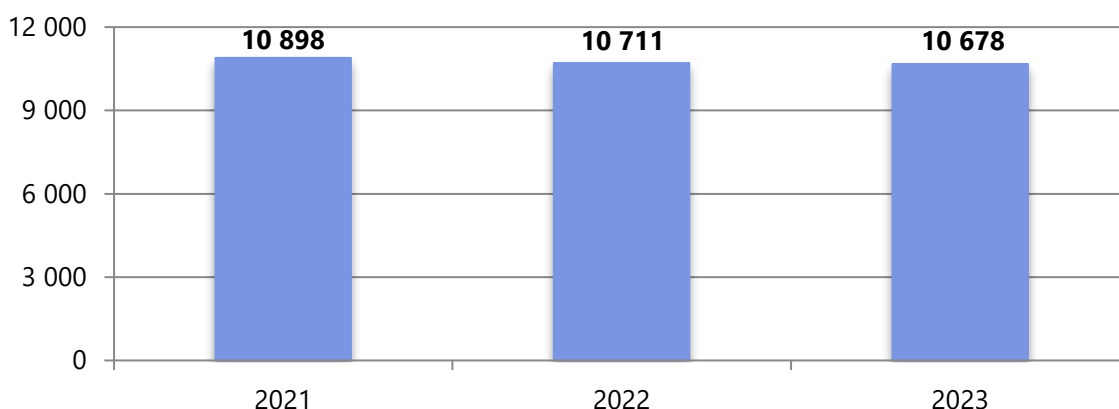
Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę miejską Wisła zamieszkuje 10 678 osób (stan 2023 rok). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców ulegała systematycznemu zmniejszeniu – w 2023 roku w stosunku do roku ubiegłego odnotowano spadek na poziomie 2,0%, natomiast w porównaniu do 2021 roku zauważalne jest zmniejszenie o 1,7%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy miejskiej Wisła w latach 2021-2023



Źródło: BDL GUS

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W mieście Wisła w 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -7,12, co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższą i jednocześnie mniej korzystną wartość niż odnotowano w przypadku powiatu cieszyńskiego (-4,39), województwa śląskiego (-5,56), a także całego kraju (-3,62). Na przełomie analizowanych trzech lat w Mieście, wartość współczynnika ulegała wahaniom. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w mieście Wiśla w porównaniu do powiatu cieszyńskiego, województwa śląskiego i kraju na przestrzeni lat 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	miasto Wiśla	-7,18	-7,00	-7,12
2.	powiat cieszyński	-5,98	-3,68	-4,39
3.	województwo śląskie	-7,15	-5,76	-5,56
4.	Polska	-4,95	-3,79	-3,62

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w mieście Wiśla według ekonomicznych grup wieku w roku 2023 przedstawiała się następująco:

- 17,4% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- 57,2% mieszkańców Miasta było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 25,4% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w analizowanej jednostce terytorialnej. Na przestrzeni lat 2021-2023 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym uległ spadkowi – z 17,8% w 2021 roku do 17,4% w 2023 roku. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności nieco spadł – różnica pomiędzy rokiem 2021, a 2023 wyniosła 0,4 pp. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł natomiast o 0,9 pp.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	wiek przedprodukcyjny	17,8	17,8	17,4
2.	wiek produkcyjny	57,6	57,4	57,2
3.	wiek poprodukcyjny	24,5	24,8	25,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Udział osób w poszczególnych, ekonomicznych grupach wiekowych w Mieście prezentował się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w powiecie cieszyńskim, województwie śląskim i w całym kraju – udział ludności

w wieku przedprodukcyjnym przyjmował w Wiśle wyższą wartość niż w województwie, ale niższą niż w powiecie oraz Polsce. W przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym odnotowano przewagę w stosunku do powiatu, województwa, jak i całego kraju. Odsetek osób w wieku produkcyjnym w Mieście był niższy niż w pozostałych, analizowanych jednostkach. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie miejskiej Wiśla, powiecie cieszyńskim, województwie śląskim i kraju w 2023 roku (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	Miasto	Powiat	Województwo	Kraj
1.	wiek przedprodukcyjny	17,4	19,2	17,3	18,2
2.	wiek produkcyjny	57,2	57,4	57,9	58,4
3.	wiek poprodukcyjny	25,4	23,4	24,9	23,3

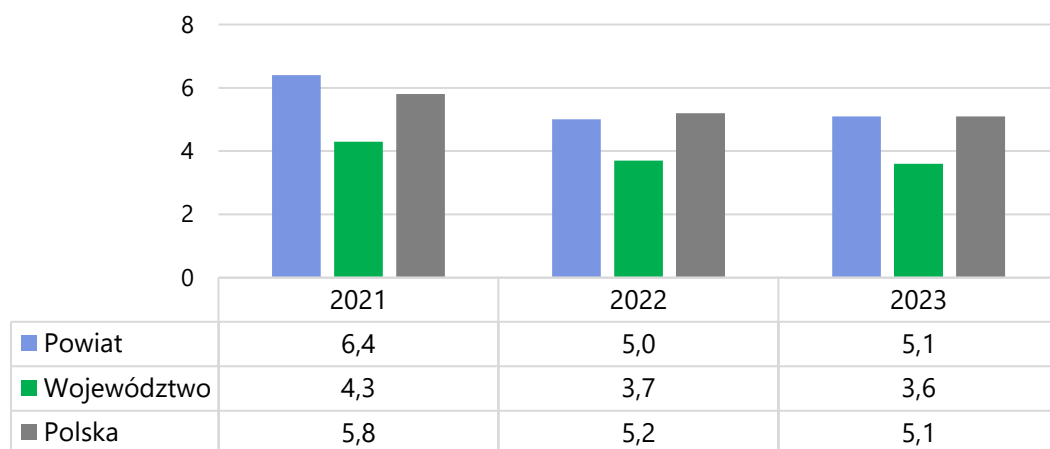
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

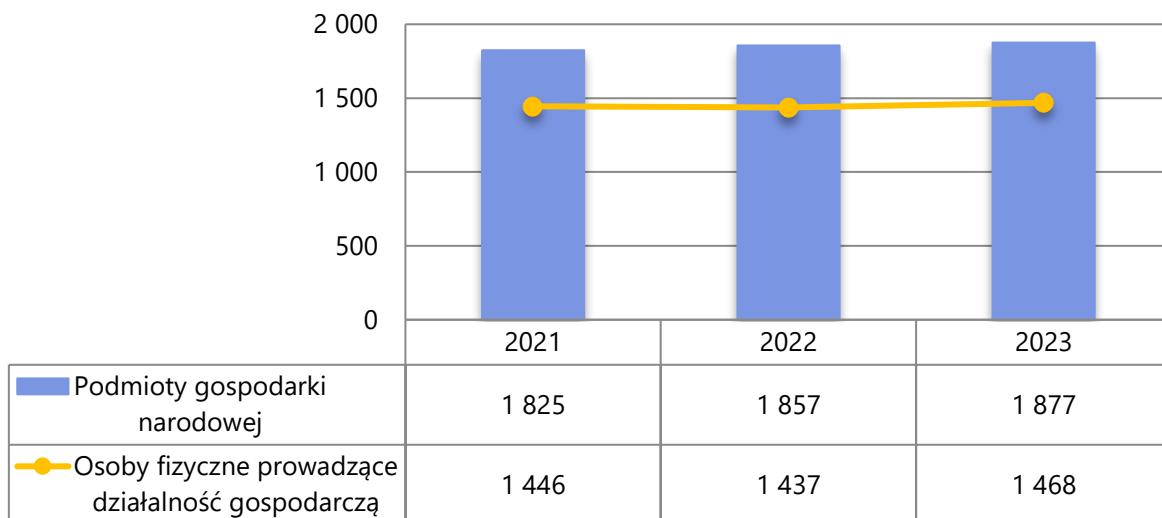
Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu cieszyńskiego. W 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 5,1%, a więc była zdecydowanie wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie śląskim (3,6%), niemniej przyjmowała taką samą wartość, jak w całej Polsce (5,1%). W porównaniu do 2021 stopa bezrobocia w powiecie uległa spadkowi – w porównaniu do 2021 roku, w kolejnym roku odnotowano spadek o 1,4 pp., a w 2023 roku o 1,3 pp. W przypadku województwa cieszyńskiego i kraju zaobserwowano także zaobserwowano systematyczne zmniejszanie się jego wartości. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie cieszyńskim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa śląskiego i Polski (stan na koniec roku, w procentach)



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejnym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W mieście Wiśla na koniec 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 1 877 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 1 468 (77,9%). Dominującym sektorem działalności stanowiło przemysł i budownictwo (444 podmioty), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (62 podmioty), a także pozostała działalność (1 371 podmiotów). W omawianym roku odnotowano 105 nowo zarejestrowanych podmiotów, a także 73 wyrejestrowań. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w mieście Wiśla ulegała systematycznemu wzrostowi, podobnie było w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w mieście Wisła w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

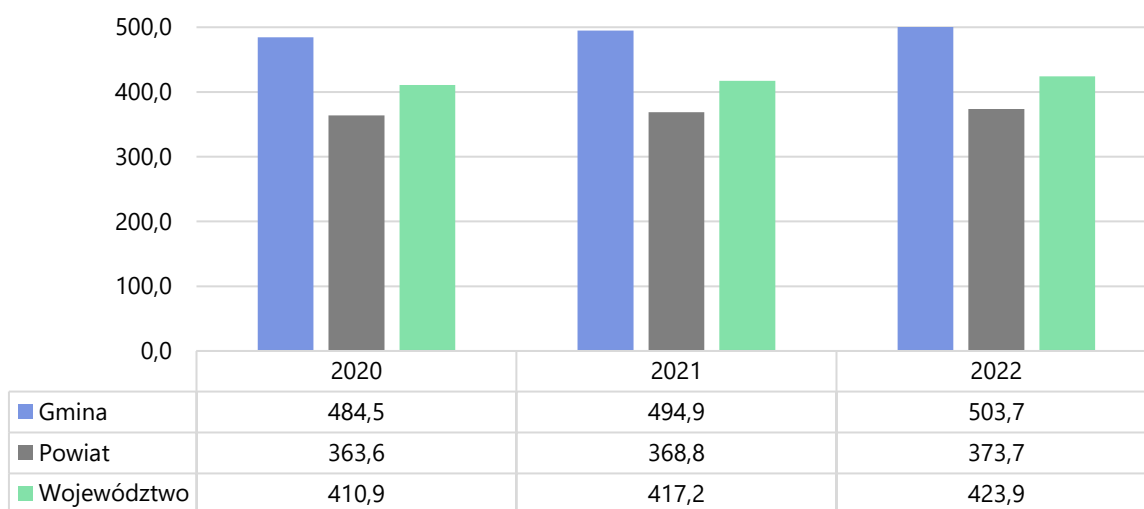
Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w Mieście według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – w 2023 roku było ich 1 816. Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było w Mieście 54. Ponadto na terenie Wisły prowadziło działalność 7 przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie miasta Wisła (stan na koniec 2023 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W następnej kolejności charakterystyce poddano sytuację mieszkaniową na terenie Miasta. Ze względu na brak danych za 2023 roku, analizowane dane uwzględniały lata 2020-2022. Na ich podstawie można stwierdzić, iż liczba mieszkań przypadająca na każdych 1 000 mieszkańców w mieście Wiśła w 2022 roku wyniosła 503,7 i tym samym była wyższa od liczby odnotowanej w całym powiecie (373,3), jak i w województwie śląskim (423,9). Świadczy to o korzystniejszej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Miasta względem powiatu, jak i województwa. Można zauważyć, że w latach 2020-2022 liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Wiśle systematycznie wzrastała. Takie same tendencje zaobserwowano zarówno w przypadku powiatu, jak i województwa.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie miejskiej Wiśła na tle powiatu cieszyńskiego i województwa śląskiego w latach 2020-2022



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Edukacja i wychowanie

W 2023 roku miasto Wiśła było organem prowadzącym dla 6 placówek oświatowych⁴:

- Szkoły Podstawowej nr 1 im. Pawła Stalmacha,
- Szkoły Podstawowej nr 2 im. Adama Mickiewicza,
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 – Szkoły Podstawowej nr 3 im. Bolesława Prusa,
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 – Szkoły Podstawowej nr 4 im. Ks. Seniora F. Michejdy,
- Szkoły Podstawowej nr 5.

Miasto stanowiło organ prowadzący dla 4 przedszkoli:

- Przedszkola nr 1 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1,
- Przedszkola nr 2 i nr 3 w Zespole Przedszkoli Miejskich,
- Przedszkola Integracyjnego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2.

Bazę edukacyjną Miasta uzupełniały: Niepubliczne Przedszkole „Stumilowy Las”, Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy”, a także „Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczno-Integracyjne „Niebieski Motyl”, dla których organem prowadzącym były osoby fizyczne i prawne, niebędące jednostkami samorządu terytorialnego.

W roku szkolnym 2022/2023 do łącznej liczby 61 oddziałów szkolnych i przedszkolnych, uczęszczało 1 197 dzieci i młodzieży.

Szczegółowe dane z zakresu liczby oddziałów w poszczególnych placówkach, jak i liczby uczęszczających do nich dzieci, zostały zaprezentowane w tabeli nr 5.

⁴ Raport o stanie Gminy Wiśła za 2023 rok

Tabela 5. Liczba oddziałów oraz dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli na terenie gminy miejskiej Wiśla w roku szkolnym 2022/2023

Placówka	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Szkoła Podstawowa nr 1	13	285
Szkoła Podstawowa nr 2	9	114
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 (Szkoła Podstawowa nr 3 i Przedszkole Integracyjne)	11	238
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 (Szkoła Podstawowa nr 4 i Przedszkole nr 1)	14	235
Szkoła Podstawowa nr 5	9	206
Zespół Przedszkoli Miejskich (Przedszkole Nr 2 oraz Przedszkole nr 3)	5	119
OGÓŁEM	61	1 197

Źródło: Raport o stanie Gminy Wiśla za 2023 rok

Kolejna tabela prezentuje wyniki egzaminów ósmoklasisty, do którego przystąpili adepci szkół podstawowych funkcjonujących na terenie gminy miejskiej Wiśla. Jak wynika z przedstawionych danych, wiślańscy uczniowie zdobyli nieco gorsze, średnie wyniki z każdej części egzaminacyjnej, w porównaniu do uczniów powiatu cieszyńskiego, województwa śląskiego i całej Polski.

Tabela 6. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uzyskane przez uczniów z miasta Wiśla, powiatu cieszyńskiego, województwa śląskiego oraz Polski w 2023 roku

część egzaminu	miasto Wiśla	powiat cieszyński	województwo śląskie	Polska
	średni wynik (%)	średni wynik (%)	średni wynik (%)	średni wynik (%)
j. polski	59	68	65	66
matematyka	52	53	52	53
j. angielski	60	65	66	66

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Na terenie Miasta funkcjonowały także instytucje zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3, w tym Punkt Opieki Diennej Mały Miś.

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Miasta koncentruje się w **Wiślańskim Centrum Kultury (WCK)**, które w 2023 roku był organizatorem lub współorganizatorem wielu różnorodnych wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym, artystycznym, edukacyjnym oraz rekreacyjnym. Omawiany rok był wyjątkowy dla Miasta, ponieważ świętowano jubileusz 60-lecia Tygodnia Kultury Beskidzkiej. Z tego powodu oferta i liczba organizowanych wydarzeń była bogatsza niż zwykle. Zorganizowano m.in.:

- Koncert Noworoczny,
- 31 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Wiślańską Majówkę,
- Przegląd Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych,
- Wygón łowiec na Pasiekach,
- Dzień Kobiet – Koncert Jana Kondrata,
- Dzień Babci i Dziadka z wiślańskimi zespołami tanecznymi,
- Wisła Moto Bike Days,
- Konkurs na Najlepsze Beskidzkie Krepliki,
- Dni Wisły,
- Piknik Leśny,
- Piknik Kolejowy z Rogatkiem – kolejowe ABC,
- Letni Festiwal Tańca Piotra Galińskiego,
- Wiślański Kabareton,
- 60. Tydzień Kultury Beskidzkiej,
- Bal Kasztana,
- Festyn Podożynkowy,
- Kino plenerowe z Polskim Instytutem Sztuki Filmowej,
- Puzzle Kultury,
- Jesienne spotkania z beskidzką kulturą,
- Herbatka u Mikołaja,

- Świąteczny Jarmark z Tradycją,
- Sylwester na Rynku.

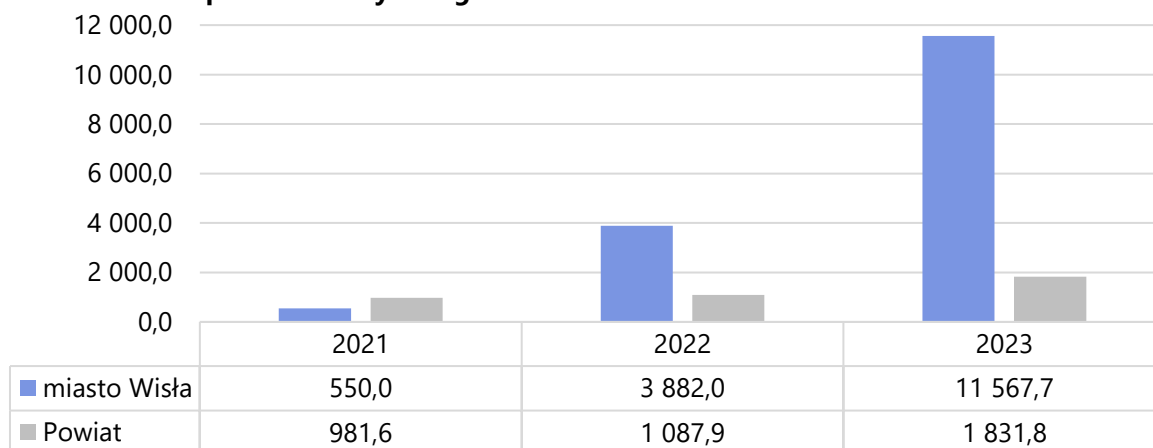
Wiślański Dom Kultury jest również organizatorem zajęć i kół zainteresowań, prowadzonych w ramach zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. W 2023 roku w ofercie znalazły się m.in.:

- zajęcia plastyczne,
- zajęcia taneczne,
- zajęcia baletowe,
- zajęcia z robotyki i programowania,
- zajęcia z rzeźby,
- warsztaty gry na skrzypcach,
- Dziecięcy Zespół Regionalny „Mała Wiśła”,
- Mała Kapela Góralska.

Podczas wakacji WCK jest prowadzi także cykliczne warsztaty dla dzieci, w których w 2023 roku wzięło udział około 500 uczestników.

W 2023 roku WCK było organem administracyjnym dla **Centrum Edukacji Ekologicznej (CEE)** zlokalizowanego w Wiśle Jonidle, które w 2023 roku odwiedziło ponad 5 000 osób. W omawianym roku CEE było organizatorem takich wydarzeń, jak np. Nasza Planeta – Moje eko rozwiązania;

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w 2023 roku liczba uczestników imprez kulturalnych na 1 000 ludności w mieście Wiśla była jedenastokrotnie wyższa od ich liczby na terenie całego powiatu. Na przestrzeni analizowanych lat nastąpił bardzo duży wzrost tego wskaźnika na poziomie Miasta, co mogło mieć związek z trwającą pandemią i wynikającymi z niej obostrzeniami, które w 2020 roku znacznie ograniczyły działalność kulturalną, a także wpłynęły na zmniejszenie liczby turystów odwiedzających Miasto. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba uczestników imprez organizowanych przez placówki kulturalne na terenie miasta Wiśła oraz powiatu cieszyńskiego na 1 000 ludności w latach 2021-2023

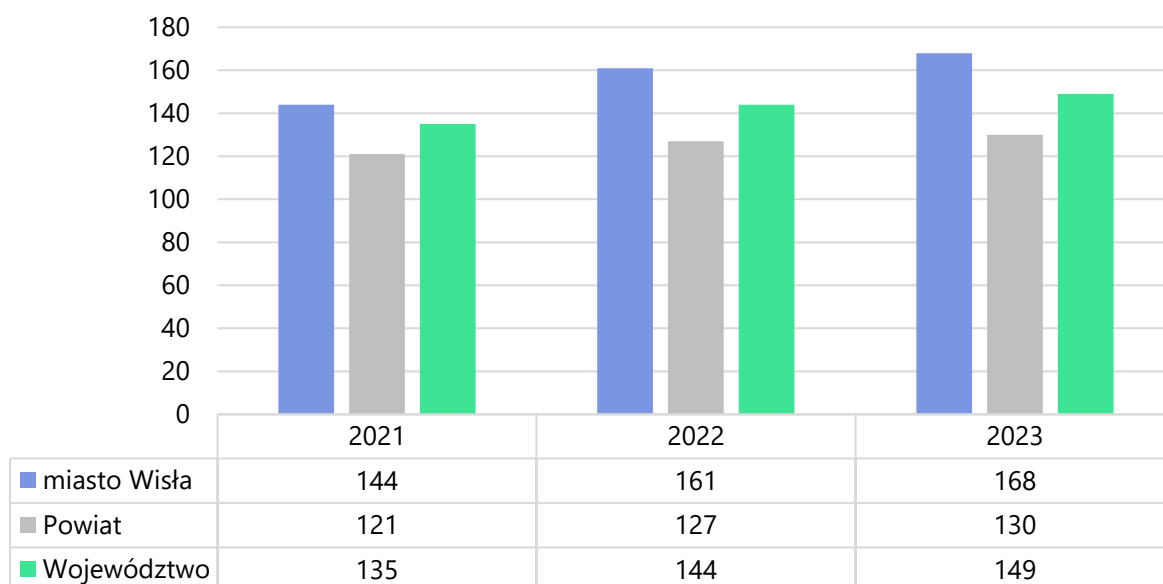
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Miasta działa również **Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Śniegonia w Wiśle**. W 2023 roku dokonano 54 110 wypożyczeń, a w wydarzeniach zorganizowanych przez Bibliotekę wzięło udział 8 300 uczestników, Zrealizowano m.in.:

- Dni Komiksu,
- Forum Książka Mojego Życia,
- Ferie w Bibliotece,
- Festiwal Słowa im. Jerzego Pilcha Granatowe Góry,
- Narodowe Czytanie,
- Konkurs Pięknego Czytania dla uczniów i uczennic szkół podstawowych,
- Prowadzenie Dyskusyjnego Klubu Książki i Dziecięcego Klubu Książki,
- Wakacyjna Akademia Kultury – wykłady dla dorosłych,
- Wakacyjna Akademia Zabawy – zajęcia dla dzieci,
- Tydzień Bibliotek,
- Wizyty studyjne dla pracowników i pracownic innych bibliotek z Polski,
- Udział w ogólnopolskich akcjach, takich jak: Noc Muzeum, Czytaj z Sercem, Książka na Receptę,
- Spektakle teatralne dla dzieci oraz spektakle i koncerty dla dorosłych,
- Czwartkowe spotkania na ważne tematy – rozmowy z gośćmi – autorami książek na ważne tematy społeczne.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w mieście Wisła, powiecie cieszyńskim oraz województwie śląskim w latach 2021-2023. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmował w Wiśle wyższą wartość niż w pozostałych jednostkach – w 2023 roku w gminie miejskiej Wisła na 1 000 mieszkańców przypadało 168 czytelników, w całym powiecie było ich 130, z kolei w województwie – 149. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano wzrost w zakresie liczby czytelników zarówno w mieście Wisła, jak i powiecie oraz województwie.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w miasta Wisła, powiecie cieszyńskim oraz województwie śląskim w latach 2021-2023



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Opieka zdrowotna

W zakresie ochrony zdrowia, podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom Miasta zapewnia m.in. NZOZ Dziechcinka, w ramach której działa także Ambulatorium oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego, NZOZ Salus oraz Medikool Centrum Zdrowia. Ponadto mieszkańcy mogą także skorzystać z usług z zakresu fizykoterapii i kinezyterapii w ramach funkcjonującego Centrum Rehabilitacji Krokus.

Na terenie miasta Wisła w 2023 roku działalność prowadziło 6 aptek.

Z danych zgromadzonych przez Bank Danych Lokalnych wynika, iż w 2023 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, udzielono 60 191 porad lekarskich, a więc mniej o 2,6% w stosunku do roku poprzedniego oraz o 16,1% w porównaniu do 2021 roku.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W mieście Wisła działa **Komisariat Policji**. Funkcjonariusze Policji w na przestrzeni lat 2021-2023 wszczęli łącznie 932 dochodzenia lub śledztwa, zatrzymali 135 nietrzeźwych kierowców, przeprowadzili 350 interwencji związanych z przemocą domową oraz 667 interwencji związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych. Zasoby w zakresie bezpieczeństwa publicznego stanowi także **Straż Miejska**.

Ochronę przeciwpożarową w mieście Wisła zapewniają **4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP)**: Wisła Centrum, Wisła Czarne, Wisła Jawornik oraz Wisła Malinka.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce

i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem⁵.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

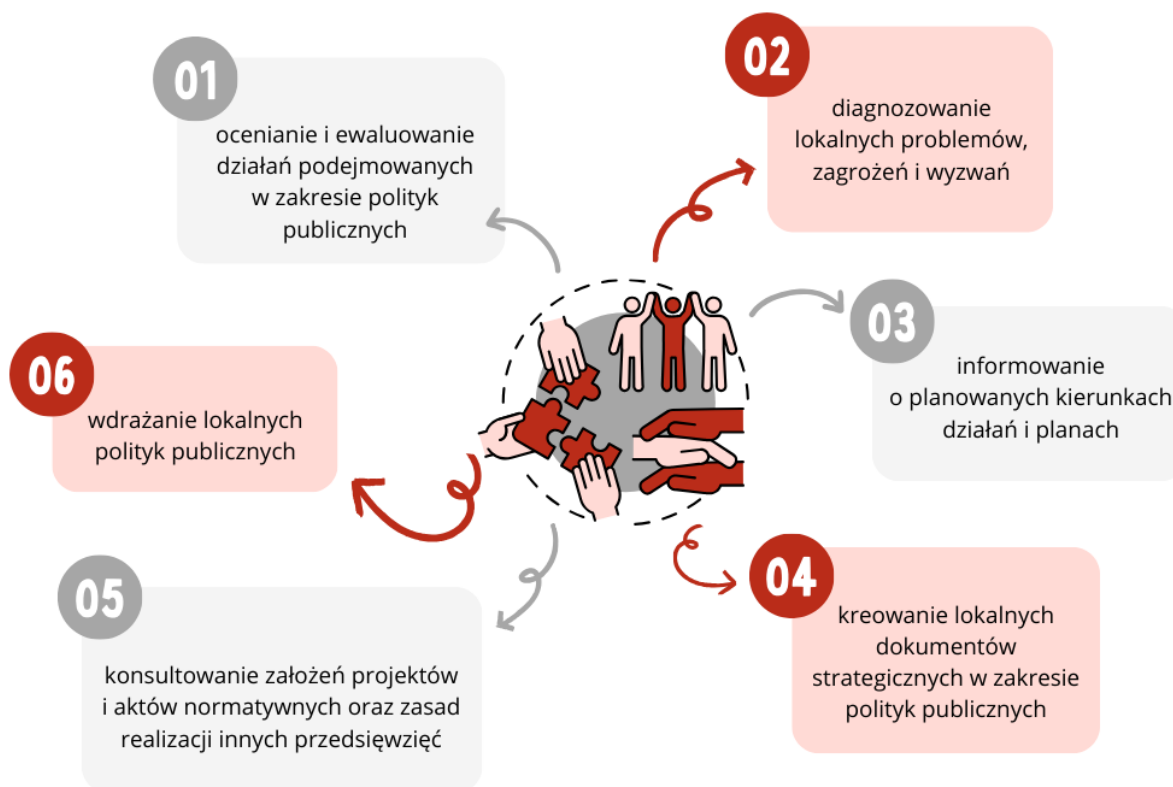
⁵ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ekonomii społecznej zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 7. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	▪ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	▪ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ▪ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	▪ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	▪ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	▪ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób z niepełnosprawnościami	▪ działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami
7.	Edukacji publicznej	▪ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	▪ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	▪ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	▪ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	▪ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ▪ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ▪ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ▪ upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	▪ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej

13.	Ochrony środowiska	■ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	■ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ■ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości ■ rewitalizacji ■ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ■ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązywania problemów.

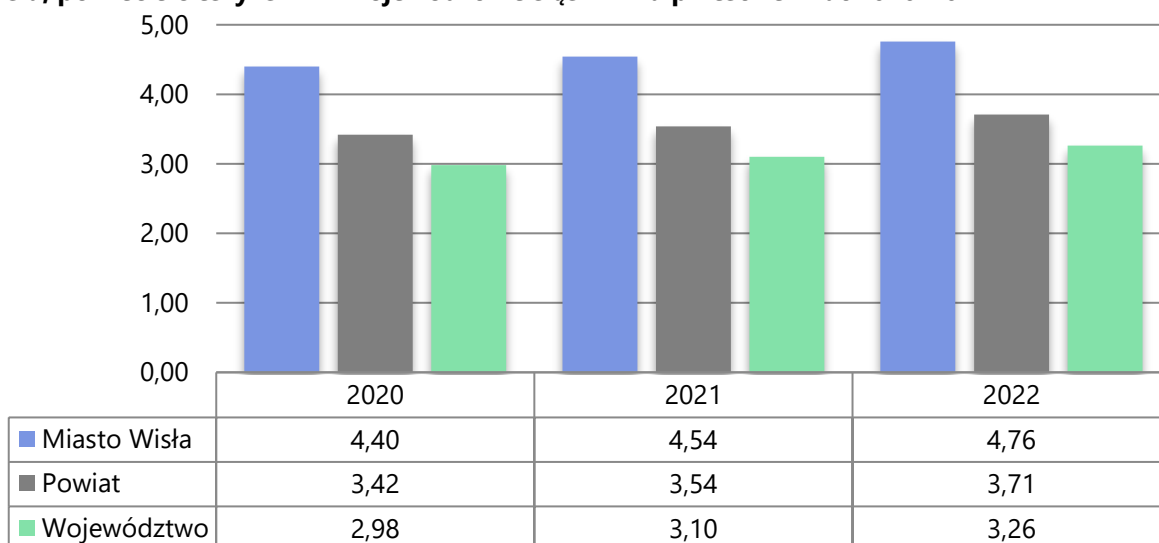
Na terenie miasta Wisła w 2023 roku zarejestrowanych było 1 877 **podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 36 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 1,9% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W 2023 roku na terenie Miasta działało również 20 fundacji (1,1% ogółu).

Tabela 8. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w mieście Wisła na przestrzeni lat 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	1 825	1 857	1 877
2.	Liczba fundacji	13	15	20
3.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	36	36	36

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Z powodu braku danych za 2023 roku w zakresie wskaźnika fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie miejskiej Wisła, analizie poddano lata 2020-2022. Z przedstawionych na kolejnym wykresie danych wynika, że wskaźnik ten uległ wzrostowi - w 2022 roku w stosunku do roku 2020 odnotowano wzrost o 0,36 pp., z kolei w porównaniu do 2021 roku o 0,22 pp. W odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich wskaźnik ten w Mieście zawsze przyjmował wyższe wartości.

Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w mieście Wiśla, powiecie cieszyńskim i województwie śląskim na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Miasta swoją działalność prowadzą następujące organizacje pozarządowe:

- Wiślańska Organizacja Turystyczna,
- Uczniowski Klub Sportowy Centrum,
- Wiślańskie Stowarzyszenie Sportowe,
- Śląsko-Beskidzki Związek Narciarski,
- Integracyjne Stowarzyszenie Wiślańska Jedyńka,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Wiśla,
- Towarzystwo Miłośników Wisły,
- Stowarzyszenie Grupa Twórców Wiślanie,
- Towarzystwo Kulturalne Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca w Wiśle,
- Chrześcijańska Służba Charytatywna,
- Chrześcijańska Fundacja ELIM,
- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój ZSGH Teraz Patelniok,
- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Szkoły Podstawowej Nr 2 im. A. Mickiewicza w Wiśle,
- Wiślańska Akademia Aktywnych,
- Polskie Towarzystwo Ewangelickie oddział w Wiśle,

- Związek Pszczelarzy w Wiśle,
- Związek Inwalidów i Emerytów,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Przychodni Rejonowej w Wiśle,
- Polski Związek Filatelistów Koło nr 26,
- Fundacja na Rzecz Rozwoju Miasta Wiśla,
- Spółdzielnia Socjalna Wiśla Otwarta Turystycznie,
- Koło gospodyń wiejskich,
- Parafia ew.-augsb - Wiśla Centrum,
- Parafia ew.-augsb. - Wiśla Czarne,
- Parafia ew.-augsb. - Wiśla Jawornik,
- Parafia rzyms.-kat - Wiśla Centrum,
- GOPR – Grupa Beskidzka.

Na terenie Miasta nie funkcjonują żadne przedsiębiorstwa społeczne.

Gminny system pomocy społecznej

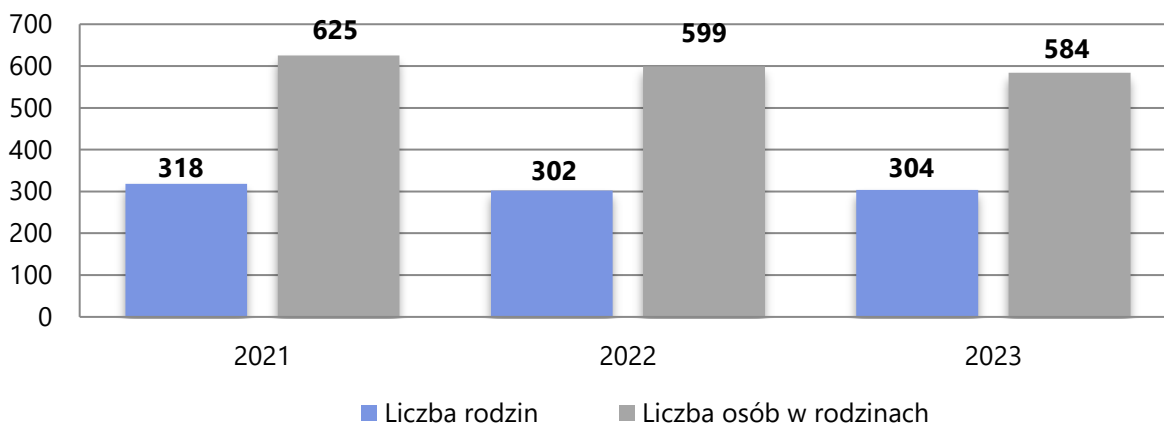
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁶.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Wiśły jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. MOPS realizuje zadania własne Miasta, zadania zlecone Miastu przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Miasta bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Miasta w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Wiśla uległa spadkowi. W 2023 roku pomocą społeczną objętych było 304 rodziny – to o 4,4% mniej niż w 2021 roku. W stosunku do 2021 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

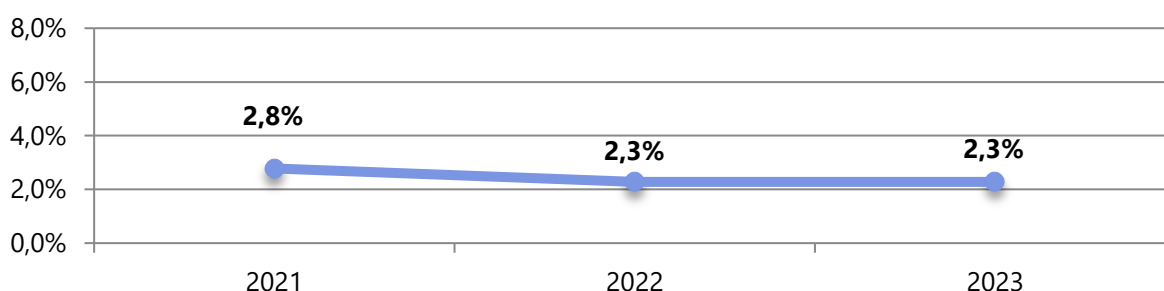
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w mieście Wiśla w latach 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2021-2023 wartość tego wskaźnika uległa spadkowi, by w 2022 i 2023 roku osiągnąć wartość 2,3%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 9. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kolejna tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2023 roku z tego typu pomocy korzystało 99 osób w wieku przedprodukcyjnym, 106 osób w wieku produkcyjnym oraz 86 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest pewna dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było

więcej niż mężczyzn (liczba mężczyzn – 139, liczba kobiet – 152). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2021-2023, dostrzec można spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w wieku produkcyjnym, a wahania w przypadku liczby beneficjentów w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023

Wiek	2021		2022		2023	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
0-17	85	46	168	92	99	48
Produkcyjny	140	69	107	51	106	44
Poprodukcyjny	93	57	82	56	86	60
Ogółem	318	172	357	199	291	152

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2021-2023

W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 140 mieszkańcom Miasta, natomiast świadczenie niepieniężne – 110 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest spadek w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne, jak również liczby osób, którym udzielono świadczeń niepieniężnych.

Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
świadczenia pieniężne	162	137	140
świadczenia niepieniężne	150	113	110

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

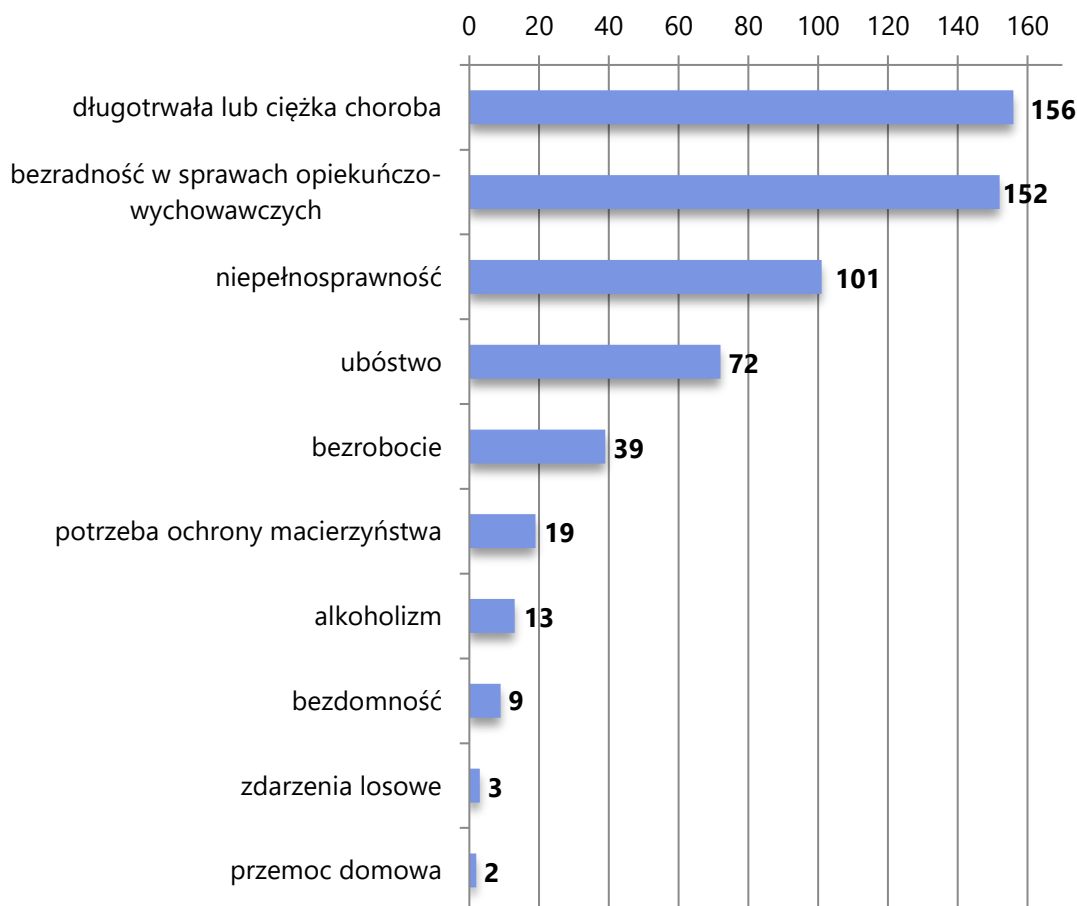
Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom – w 2021 roku wyniosła 165, w 2022 roku – 141, natomiast w 2023 roku osiągnęła wartość 145. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2023 roku są nieznaczne – mężczyźni stanowili 50,3% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 49,7%.

Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023

Płeć	2021	2022	2023
kobiety	78	66	72
mężczyźni	87	75	73
ogółem	165	141	145

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej w mieście Wiśła była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymało 156 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym przyznano pomoc znajdowała się bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (152 rodziny), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (101 rodziny). Wśród najczęściej wymienionych powodów udzielania świadczeń, znajdowało się także ubóstwo (72 rodziny), a także bezrobocie (39 rodzin).

Wykres 10. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy miasta Wisła należą:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- placówki oświatowe,
- Komisariat Policji,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie,
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Słoneczna Kraina” w Cieszynie,
- Zespół Informacyjno-Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Rodziny,
- Urząd Miasta Wisła,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny.

SYTUACJA SPOŁECZNA MIASTA WIŚLA

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

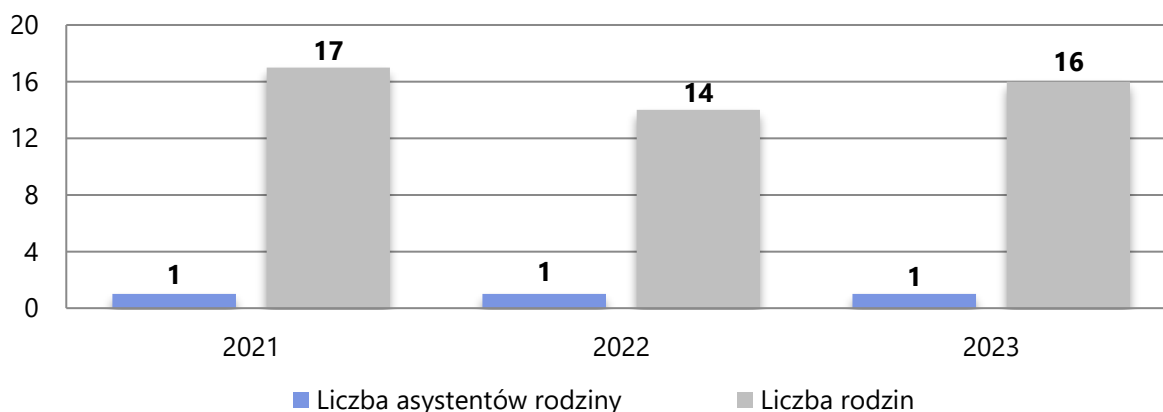
Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom zamieszkującym Miasto, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi

działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W MOPS w Wiśle zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2023 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 16 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2021-2023 zauważalne jest nieznaczne wahanie w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy. Na przestrzeni analizowanych lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny była stała.

Wykres 11. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023

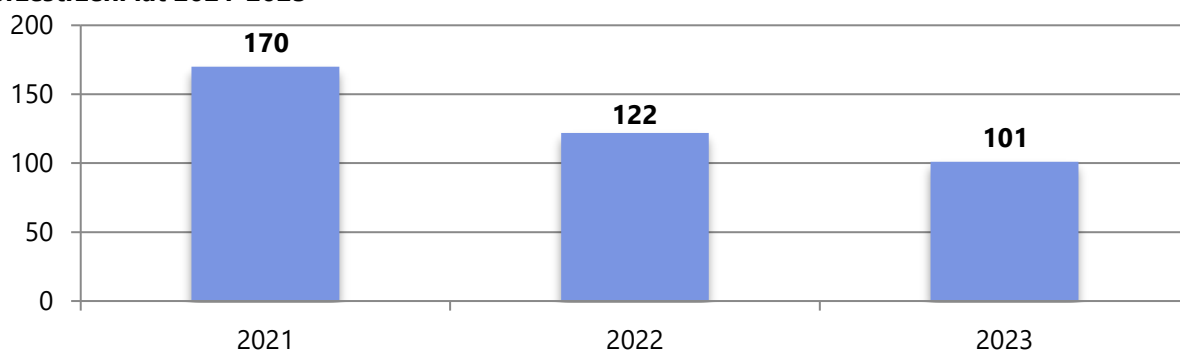


Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W latach 2021-2023 w mieście Wisła nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2023 roku korzystało 101 rodzin, czyli o 40,6% mniej niż w roku 2021. W latach 2021-2023 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmiennym się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 12. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

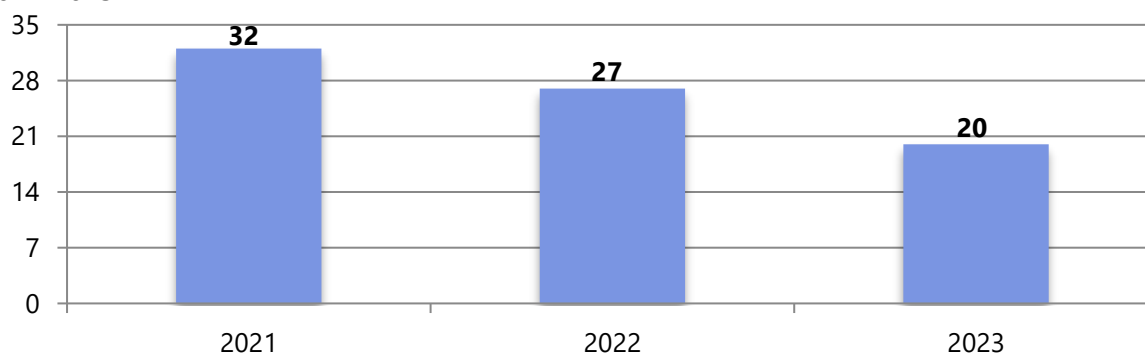
Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 800+” (do 1.01.2024 roku wysokość świadczenia wynosiła 500 zł), które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2022 roku nowe sprawy oraz obsługę zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jednakże dotychczas realizowały je Ośrodki Pomocy Społecznej, które przez kolejne lata będą wygaszały postępowania

w tym zakresie i wyłącznie koordynowały system zabezpieczenia społecznego. Świadczenie przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 800 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2023 roku świadczenia wypłacono na kwotę 12 111,70 zł.

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba osób korzystających z omawianego świadczenia uległa zmniejszeniu – w 2021 roku były to 32 osoby, w 2022 roku – 27 osób, natomiast w 2023 roku – 20 beneficjentów.

Wykres 13. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023

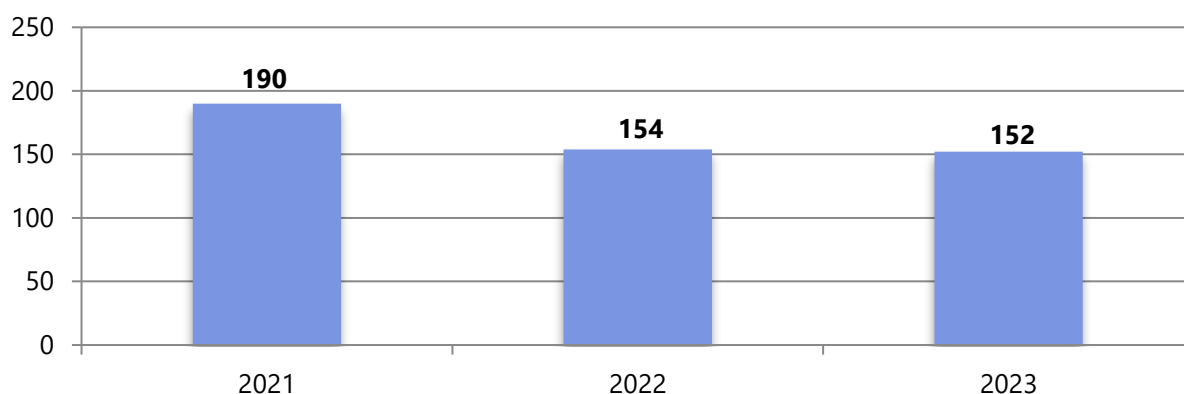


Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, w 2023 roku wypłacono 249 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 107 595, 05 zł. Liczba wypłaconych świadczeń w porównaniu do lat ubiegłych, kiedy to kolejno w 2021 roku wynosiła 391, a w 2022 roku – 327, uległa znacznemu spadkowi⁷.

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa spadkowi i w 2023 roku osiągnęła wartość 152. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2023 roku znajdowało się 13 rodzin niepełnych oraz 14 rodzin wielodzietnych.

Wykres 14. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na drugim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 304, a więc rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowiły **50,0% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział utrzymywał się na podobnym poziomie.

⁷ Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2023 rok

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 7 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na łączną kwotę 27 269,35 zł. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej uległa wzrostowi, podobnie jak kwota przeznaczona na ten cel, która uległa znacznemu zwiększeniu.

Tabela 12. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Miasta w pieczy zastępczej za lata 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2	3	7
Kwota odpłatności [zł]	5 687,37	5 050,92	27 269,35

Źródło: Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2023 rok

Dla rodzin wielodzietnych z terenu Miasta proponowane jest wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny, która stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej, po niższej cenie. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, a dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). W 2023 roku wydano 409 kart, a w 2022 roku – 522 karty. Z powyższych danych wynika, iż liczba rodzin korzystających z Programu na przestrzeni dwóch ostatnich lat uległa zmniejszeniu⁸.

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

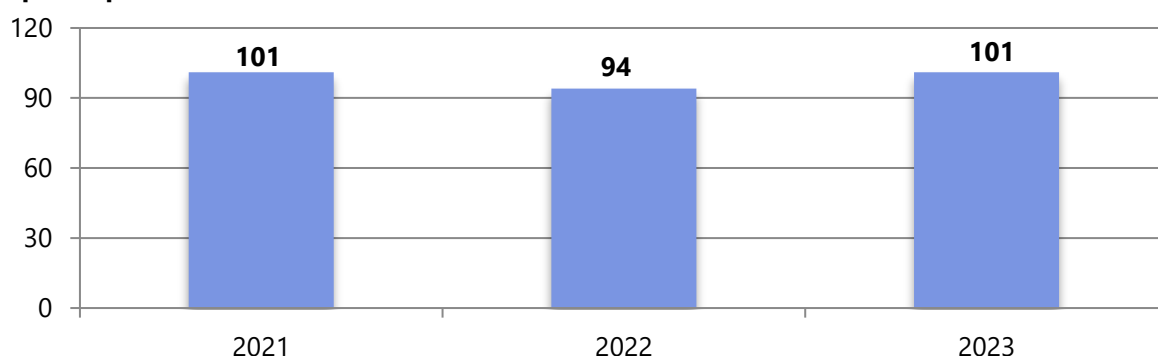
Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza*

⁸Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2023 rok.

bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2023 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 101. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu nie ulegała znacznym wahaniom.

Wykres 15. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Niepełnosprawność w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na trzecim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 304, a więc rodziny borykające się z problemem niepełnosprawności stanowiły **33,2% ogółu**. W porównaniu do dwóch poprzednich lat ich udział uległ zwiększeniu, gdyż w 2021 roku było to 31,8%, natomiast w 2022 roku – 31,1%.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. W 2021 roku przyznano 2 204 świadczenia na łączną kwotę 122 381,00 zł, w 2022 roku liczba świadczeń wyniosła 2 202 na kwotę 120 870,00 zł, z kolei w 2023 roku

kształtowała się na poziomie 2 399 świadczeń na kwotę 134 684,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń uległa zwiększeniu. W przypadku kwoty świadczeń również dostrzegalny jest wzrost w porównaniu do roku bazowego. Szczegółowe dane przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	2 204	2 202	2 399
Kwota świadczeń [zł]	122 381,00	120 870,00	134 684,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2021 roku ulegała niewielkim wahaniom. W 2021 roku przyznano 952 świadczenia, w 2022 roku – 951, natomiast w 2023 roku – 1 008. Kwota przeznaczana na ten cel w analizowanych latach również uległa wahaniom.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	952	951	1 008
Kwota świadczeń [zł]	205 480,00	205 264,00	217 567,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2021 roku przyznano 661 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2022 roku było ich 662, natomiast w 2023 roku – 731. Na przestrzeni analizowanych lat obserwowany jest wzrost zarówno w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu, jak i kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	661	662	731
Kwota świadczeń [zł]	142 670,00	142 886,00	157 779,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W latach 2021-2022 liczba świadczeń w ramach tego zasiłku uległa spadkowi, podobnie jak przeznaczana na nie kwota, z kolei w 2023 roku omawiane świadczenie nie zostało wypłacone żadnemu mieszkańcowi Miasta.

Tabela 16. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	12	7	0
Kwota świadczeń [zł]	7 440,00	4 340,00	0,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku w ramach programu **„Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023”** Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 2 asystentów osobistych, którzy świadczyli usługi asystenckie na rzecz mieszkańców miasta Wisły, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności i wymagających wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. W omawianym roku usługą asystencką objęto 2 rodziny.

Opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami zamieszkujący teren Miasta, mogli skorzystać z programu **„Opieka Wytchnieniowa – edycja 2023”**. Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagali wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki w ramach dziennego pobytu w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością. W ramach Programu opieką objęto 4 rodziny.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, a także specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2023 roku realizowano usługi opiekuńcze na rzecz 66 osób. Jak przedstawia poniższa tabela, w porównaniu do 2021 roku liczba osób korzystających z usług opiekuńczych uległa spadkowi.

Tabela 17. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeniobiorców	70	62	66

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na terenie Miasta od 2010 roku funkcjonuje **nieformalna grupa wsparcia dla osób z niepełnosprawnością**, która w 2023 roku zrzeszała 15 osób. Spotkania jej członków odbywały się ze stałą częstotliwością, a ich przebieg był moderowany przez terapeutę zajęciowego. W trakcie spotkań organizowano zajęcia artystyczne prowadzone przez animatora, organizowano także wyjazdy edukacyjno-kulturalne. Działalność grupy była finansowana przez środków własnych MOPS⁹.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym

⁹ Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2023 rok.

stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁰.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Na terenie gminy miejskiej Wiśla nie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy ani inna placówka ukierunkowana bezpośrednio na wsparcie osób zmagających się z problemami natury psychicznej.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę należy organizacja i świadczenie **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym, a w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Na przestrzeni lat 2021-2023, żaden z mieszkańców nie korzystał z powyższych usług¹¹.

W 2023 roku w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, Fundacja Esprit realizowała na terenie Miasta zadania z zakresu zapewnienia pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej w ramach promocji zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałania depresji i zachowań samobójczych.

¹⁰ www.psychiatriapolska.pl

¹¹ Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2023 rok.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

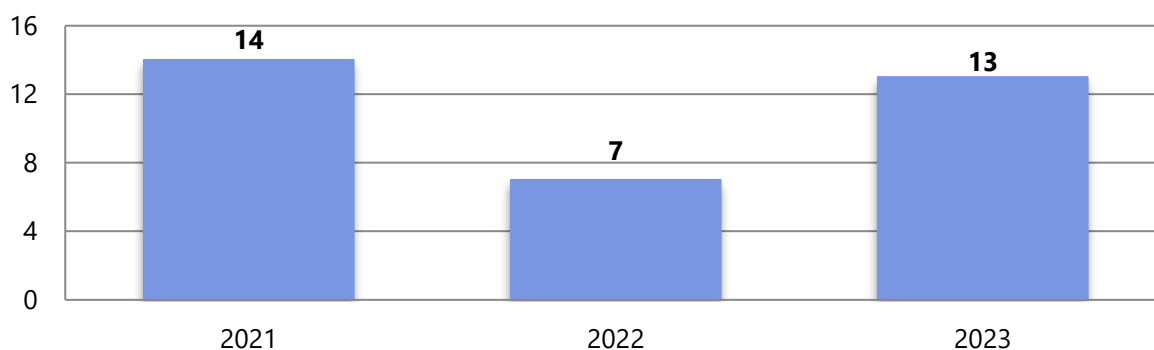
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹².

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

W 2023 roku z pomocy MOPS w Wiśle z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 13 rodzin. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała wahaniom. W omawianym okresie rodziny z terenu Miasta nie korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

¹² Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Alkoholizm w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na siódmym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 304 a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły **4,3% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział także ulegał wahaniom, gdyż w 2021 roku było to 2,3%, natomiast w 2022 roku – 4,4%.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2023 roku Komisja liczyła 4 członków.

W 2023 roku GKRPA rozpoczęła postępowania w stosunku do 17 mieszkańców Miasta, przy czym w przypadku 2 osób wnioski zostały złożone przez członków rodziny, wobec kolejnych 9 osób wnioski złożyli pracownicy socjalni MOPS, po uprzednim rozpoznaniu sytuacji w środowisku zamieszkania osoby, z kolei 6 wniosków zostało złożonych przez funkcjonariuszy Policji.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023 prezentuje kolejna tabela. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba osób uzależnionych, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy ulegała wahaniom – w 2023 roku było to 16 osób. Podobnie sytuacja kształtowała się w przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w ostatnim roku sprawozdawczym liczba ta wyniosła 11. W 2021 roku nie objęto rozmową żadnego członka rodziny osób uzależnionych, w 2022 roku było to 7 osób a w 2023 roku tylko 1.

Szczegółowe dane z zakresu działalności GKRPA w Wiśle wobec osób uzależnionych zostały przedstawione w zestawieniu na kolejnej stronie.

Tabela 18. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

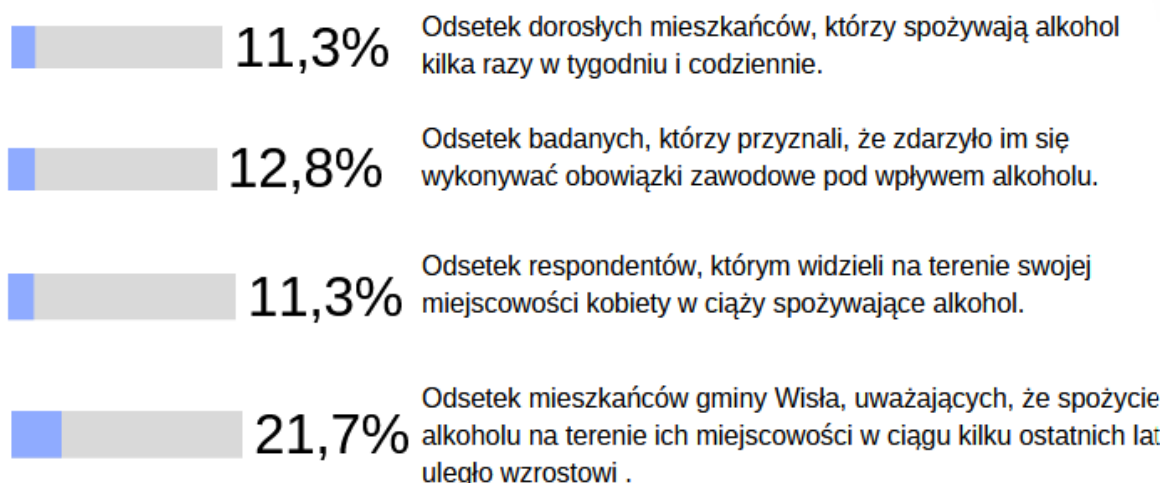
wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	17	19	16
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	7	1
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	9	18	11

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku na terenie Gminy funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym.

Istotne informacje nt. skali uzależnień wśród dorosłych i młodych mieszkańców Miasta dostarcza raport z Diagnozy problemu uzależnień na terenie Miasta Wiśla opracowany w ramach badań przeprowadzonych na terenie Miasta w 2023 roku. Najistotniejsze wyniki badań w zakresie problemu alkoholowego i uzależnień od substancji innych niż alkohol, zostały przedstawione poniżej.

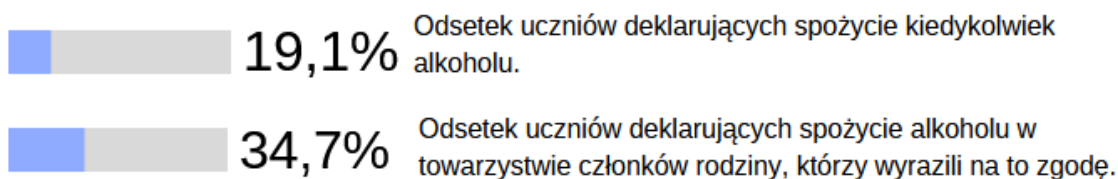
Grafika 1. Synteza wyników badań dot. spożywania alkoholu przez mieszkańców miasta Wiśla w 2023 roku



* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

Źródło: Diagnoza problemu uzależnień na terenie Miasta Wiśla

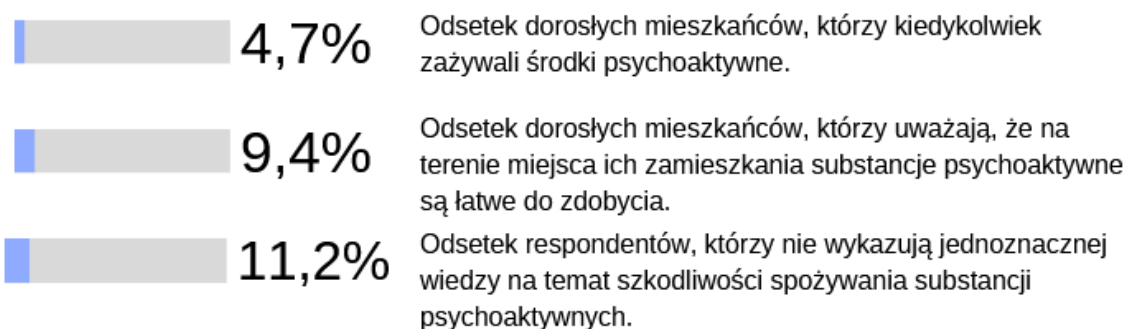
Grafika 2. Synteza wyników badań dot. spożywania alkoholu przez uczniów z terenu miasta Wisła w 2023 roku



* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=240

Źródło: Diagnoza problemu uzależnień na terenie Miasta Wisła

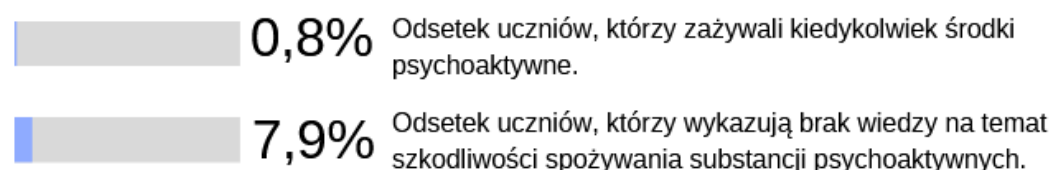
Grafika 3. Synteza wyników badań dot. spożywania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol przez mieszkańców miasta Wisła w 2023 roku



* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

Źródło: Diagnoza problemu uzależnień na terenie Miasta Wisła

Grafika 4. Synteza wyników badań dot. spożywania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol przez uczniów z terenu miasta Wisła w 2023 roku



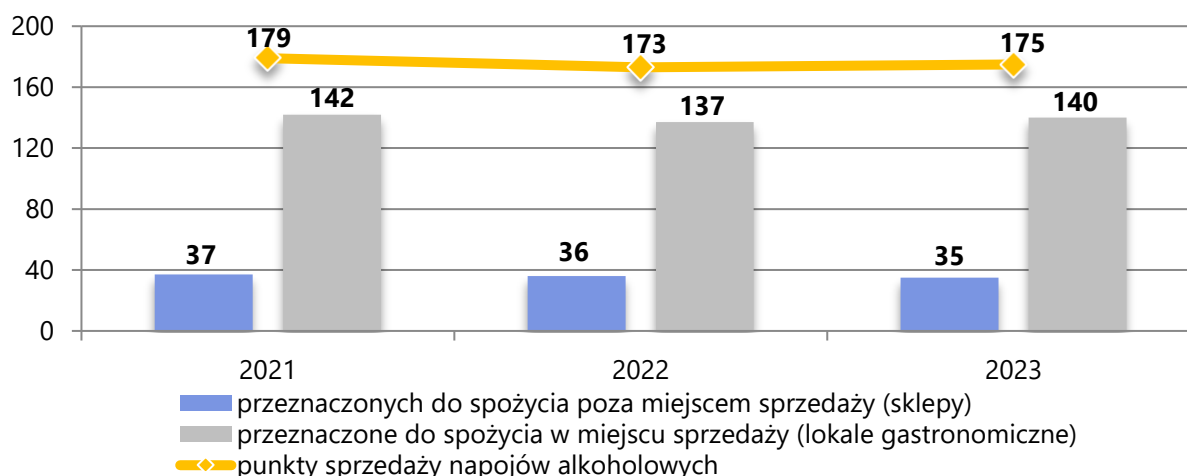
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=240

Źródło: Diagnoza problemu uzależnień na terenie Miasta Wisła

W latach 2021-2023 na terenie Miasta nie realizowano programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Niemniej, na terenie Miasta realizowano wiele inicjatyw profilaktycznych, mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom. W szkołach na terenie miasta Wisła prowadzono zajęcia z obszaru profilaktyki uniwersalnej. W ramach realizacji programów wychowawczych w poszczególnych szkołach, podejmowano działania, których celem była promocja zdrowego stylu życia, opóźnienia wieku inicjacji sięgania po substancje psychoaktywne, a także redukcja przejawów zachowań ryzykownych. W 2023 roku zrealizowano m.in. warsztaty z zakresu profilaktyki i narkomanii *Narkotykowe dylematy*, w których uczestniczyło 54 uczniów. Generalnie, w przedmiotowym roku zorganizowano jednorazowe prelekcje i pogadanki, w których wzięło udział 837 uczestników. Zajęciami profilaktycznymi były objęte dzieci i młodzież, rodzice, a także wychowawcy i pedagodzy szkolni. Ponadto przeprowadzono także liczne imprezy sportowe, w których uczestniczyło blisko 1 000 osób. W zakresie uzależnień, także behawioralnych, przeprowadzono programy profilaktyczne pn. *Jedno życie*, w ramach którego działaniami profilaktycznymi objęto 156 uczniów klas 6-8, *Dzieci@Sieci* dla klas 5-6, w których uczestniczyło 150 uczniów, a także *Hejter*, dla uczniów klasy 7 i 8, w których wzięło uczniów 150 adeptów szkół podstawowych.

W latach 2021-2023 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Wisły ulegała wahaniom – w 2023 roku na jej terenie znajdowało się łącznie 175 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 35 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 140 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokal gastronomiczny). W stosunku do 2021 roku liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu (przeznaczonego do spożycia poza miejscem sprzedaży) zmalała o 2, z kolei w porównaniu do 2022 roku ich liczba zmniejszyła się o 1. Liczba lokali gastronomicznych, w których prowadzona była sprzedaż napojów alkoholowych w 2021 roku wynosiła 142, w 2022 roku – 137, z kolei w 2023 roku – 140.

Wykres 17. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie miejskiej Wisła na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, na terenie Miasta funkcjonował **Zespół Informacyjno-Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Rodziny**, w ramach którego zatrudniono psychologów. Pełnili oni obowiązki zarówno na terenie placówek edukacyjnych, jak i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zakres oferowanego wsparcia był bardzo szeroki, obejmował on zarówno problemy związane z uzależnieniami, jak również zaburzenia psychiczne, czy kryzysy małżeńskie. W 2023 w ramach udzielanego poradnictwa, do psychologa zgłosiło się 18 beneficjentów z problemem uzależnienia krzyżowego, w tym 13 nastolatków. W porównaniu do 2021 roku liczba osób uzależnionych, objętych poradnictwem psychologów zmniejszyła się o 25,0%, a w stosunku do roku 2022 uległa zwiększeniu o 38,5%.

Tabela 19. Liczba osób, którym udzielono poradnictwa w ramach funkcjonującego Zespołu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Rodziny

lp.	wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	osoby z problemem uzależnienia	24	13	18
1a.	w tym: nastolatki	1	8	13
2.	łączna liczba rodzin objętych poradnictwem	491	227	210
3.	łączna liczba osób w rodzinach objętych pomocą	1 303	837	656

Źródło: Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za lata 2021-2023

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

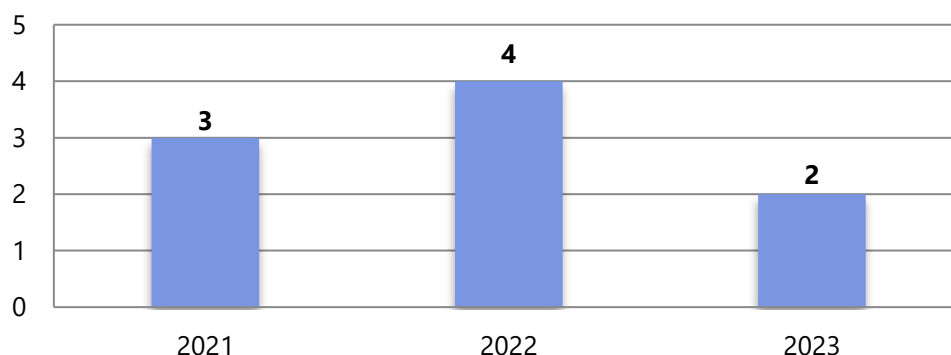
- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie miejskiej Wiśła zajmuje się **Miejski Zespół Interdyscyplinarny**.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. MZI realizuje działania określone w *Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej*.

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin zamieszkujących miasto Wiśla, którym udzielono pomocy z omawianego powodu ulegała wahaniom. W 2021 roku były to 3 rodziny, w 2022 roku – 4 rodziny, z kolei w 2023 roku – 2.

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Przemoc domowa w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na dziesiątym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 304, a więc rodziny borykające się z problemem przemocy stanowiły **0,7% ogółu**.

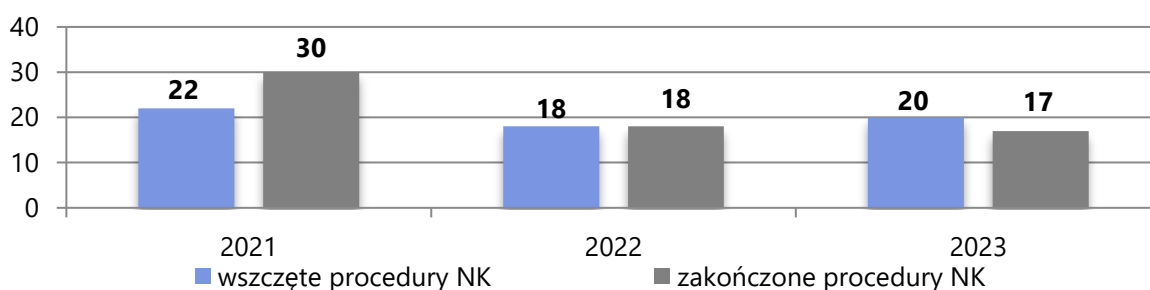
Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba posiedzeń Zespołu utrzymywała się na stałym poziomie – były to po 4 spotkania w skali roku, czyli po jednym na kwartał. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane były grupy robocze. W 2023 roku w okresie od stycznia do września, grupy robocze obejmowały pomocą łącznie 22 rodziny, natomiast od listopada do grudnia, pomocą grup zostało objętych kolejnych 13 rodzin zamieszkujących w Mieście. Liczba spotkań grup na przestrzeni lat 2021-2023 uległa znacznemu zmniejszeniu.

Tabela 20. Dane statystyczne dotyczące działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba spotkań grup roboczych	72	66	60

Źródło: Sprawozdanie opisowe z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wiśle za lata 2021-2023

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można wahania liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – w 2021 roku było to 22 procedury, w 2022 – 18 procedur, z kolei w 2023 roku ich liczba wyniosła 20. W ostatnim roku sprawozdawczym, największą liczbę formularzy wszczęli Policjanci (8 formularzy) oraz pracownicy MOPS – 4. Spadkową tendencję zaobserwowano w przypadku liczby zakończonych procedur, która w 2023 roku przyjęła najniższą wartość, tj. 17 (13 z powodu ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy rodzinie, a 4 z powodu braku przesłanek do wszczęcia procedury). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 19. Liczba wszczętych i zakończonych procedur NK na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie opisowe z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wiśle za lata 2021-2023

Wśród działań podejmowanych względem osób doznających przemocy w 2023 roku wymienić można przede wszystkim:

- zapewnienie bezpieczeństwa i poprawę sytuacji osób doświadczających zachowań przemocowych poprzez objęcie 28 beneficjentów pracą socjalną, udzielenie 1 rodzinie wsparcia finansowego, zabezpieczenie pobytu 1 osoby z dziećmi w mieszkaniu chronionym, a także skierowanie kolejnej do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim;
- objęcie wsparciem ze strony psychologów i pedagogów łącznie 17 małoletnich;
- zachęcanie do korzystania ze konsultacji indywidualnych i warsztatów dla rodziców w gabinecie psychologicznym „Poddasze Pozytywności” w Istebnej;
- prowadzenie regularnych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową;
- udzielenie pomocy 8 osobom z niepełnosprawnością informując o przysługujących formach pomocy i dostępnych świadczeniach w tym także dla 1 osoby proponując usługi opiekuńcze;
- 1 rodzina wraz z 2 dziećmi uzyskała pomoc psychologiczną w Fundacji Hipoterapia Nazaret w Wiśle;
- prowadzenie działalności informacyjnej względem osób doznających przemocy ze strony uzależnionych od substancji psychoaktywnych o możliwości uczestniczenia w spotkaniach dla osób współuzależnionych na terenie Cieszyna lub Skoczowa.

Wobec osób stosujących przemoc w 2023 roku podejmowano między innymi takie działania, jak:

- w ramach postępowania wszczętego przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Wiśle w sprawie znęcania się psychicznego na szkodę najbliższych członków rodziny, 1 ze sprawców został umieszczony w areszcie, a kolejna osoba została skierowana na stacjonarne leczenie odwykowe w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Skoczowie;
- 1 osoba stosująca przemoc została zakwalifikowana do programu korekcyjno-edukacyjnego realizowanego przez PCPR w Cieszynie;
- przekazano 5 zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie;
- skierowano 15 wniosków do Sądu Rejonowego, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Cieszynie o wgląd w sytuację rodziny z małoletnimi dziećmi;
- w przypadku 13 rodzin, których członkowie stosowali przemoc lub/oraz nadużywali alkoholu podejmowano rozmowy motywujące do zachowania trzeźwego stylu życia, a także zachęcano do leczenia odwykowego w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Skoczowie lub Cieszynie.

Aktywność i integracja społeczna seniorów

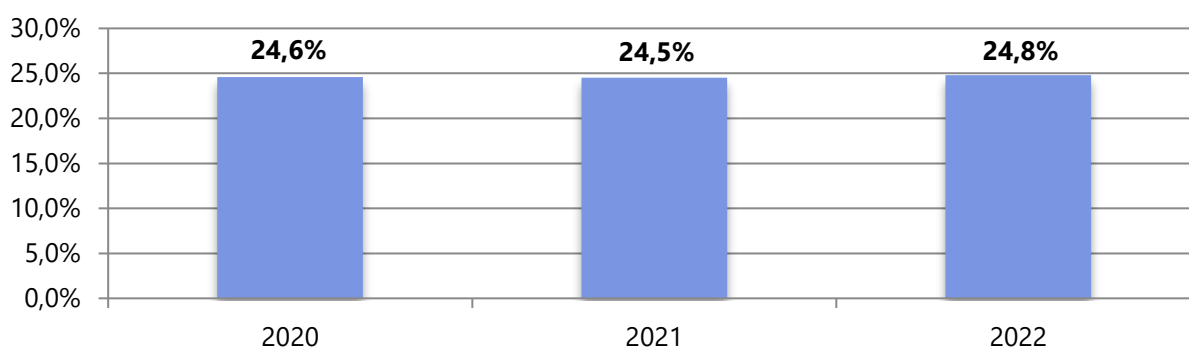
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich

samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Miasta.

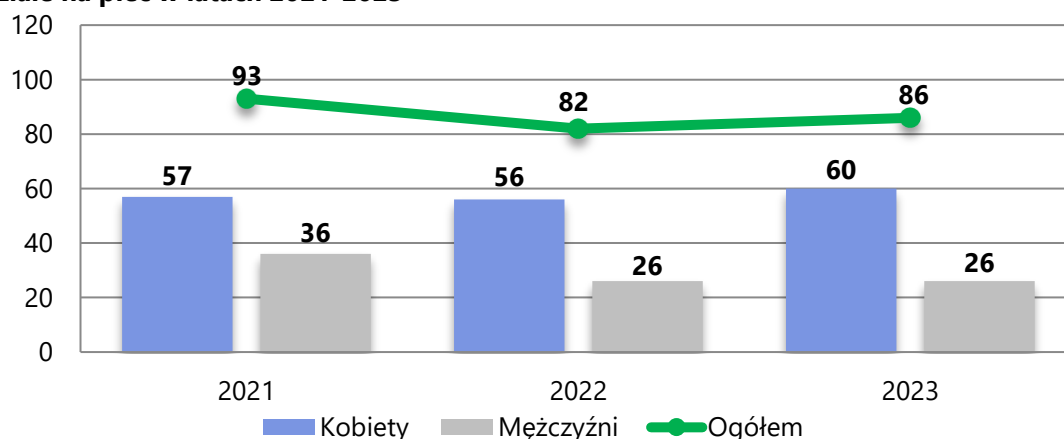
Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć niewielki wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W mieście Wisła odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2022 roku wyniósł 24,8%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2020 o 0,2 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w mieście Wisła na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej wyniosła w 2023 roku 86. Większość, tj. 69,8% stanowiły kobiety – 60 osób, natomiast liczba korzystających z pomocy mężczyzn wynosiła 26, co stanowiło 30,2% ogółu beneficjentów w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można wahania w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Miasta będących w wieku poprodukcyjnym – największą liczbę odnotowano w 2021 roku, kiedy to wyniosła 93. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 21. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni analizowanych lat liczba wypłaconych z tego tytułu zasiłków uległa zwiększeniu. W 2021 roku wypłacono 24 świadczenia, w 2022 roku – 29, natomiast w 2023 roku odnotowano najwyższą liczbę – 36. Szczegółowe dane w tym zakresie wraz z kwotą świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 rok życia na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	24	29	36
Kwota świadczeń [zł]	5 180,00	6 259,00	7 770,00

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2023.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi,

a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi Gmina. Liczbę osób przebywających w nich w analizowanym okresie oraz przeznaczone na to środki, prezentuje kolejna tabela.

W latach 2021-2023 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosło odpłatność Miasto uległa wahaniom, aby przyjąć w 2023 roku najwyższą wartość – 15 osób (10 osób w DPS EDO „Emaus” w Dzięgielowie, 2 osoby w DPS Konwentu Bonifratów w Cieszynie oraz kolejno po 1 osobie w DPS Pogodna Jesień w Cieszynie, DPS Feniks w Skoczowie oraz Miejskim Domu Spokojnej Starości w Ustroniu). Oznacza to wzrost względem roku 2021 o 1 mieszkańca, a w stosunku do 2022 roku o 2 osoby. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń również uległa wzrostowi w stosunku do poprzednich lat. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia następująca tabela.

Tabela 22. Odpłatność Miasta za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób przebywających w DPS	14	13	15
Kwota świadczeń [zł]	363 486,84	485 145,88	493 296,26

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W mieście Wisła funkcjonuje **Klub Senior+**, dysponujący 20 miejscami, którego działalność jest finansowana ze środków budżetu Miasta. W 2023 roku uczestnicy mieli możliwość skorzystania z bogatej oferty zajęć, np. warsztatów terapii zajęciowej, rękodzieła, zajęć gimnastycznych, relaksacyjnych, edukacyjnych, kulinarnych, kulturalno-oświatowych, a także z zakresu zdrowego stylu życia oraz wycieczek edukacyjno-krajoznawczych. W omawianym roku zorganizowano łącznie 49 zajęć dla członków Klubu Senior+.

Samorząd Miasta obserwując zachodzące przemiany demograficzne w 2023 roku kontynuował program usług teleopiekuńczych w ramach *Programu Ośłonowego Gminy Wisła na rok 2023 „Teleopieka dla Potrzebujących”*, oferując mieszkańcom Wisły wsparcie, finansowane w 80% w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. W omawianym roku ze wsparcia skorzystało 35 osób powyżej 65 roku życia¹³.

¹³Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2023 rok.

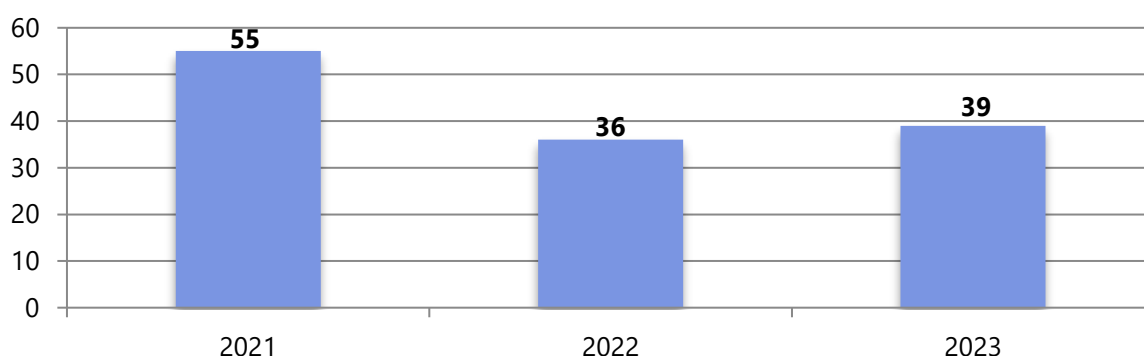
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2023 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 39, co oznacza, że w stosunku do 2021 roku odnotowano spadek o 29,1%.

Wykres 22. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023

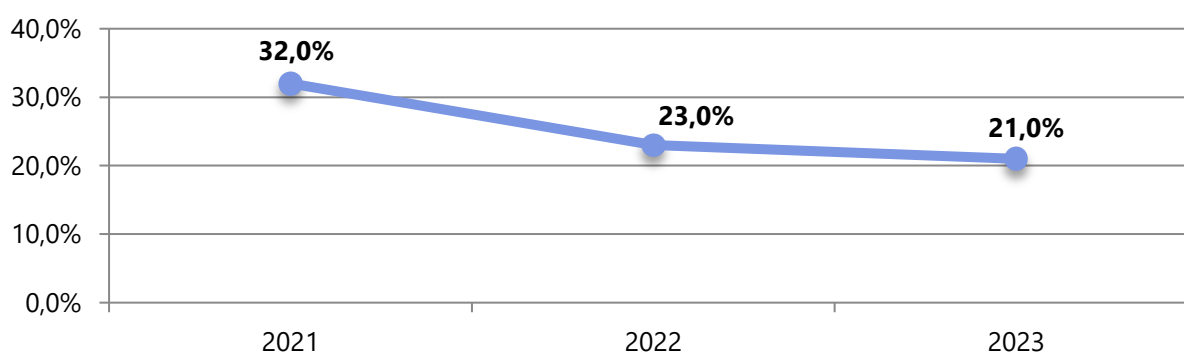


Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Bezrobocie w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na piątym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 39, a więc rodziny borykające się z problemem bezrobocia stanowiły **12,8% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział uległ zmniejszeniu, gdyż w 2021 roku było to 17,3%, natomiast w 2022 roku – 11,9%.

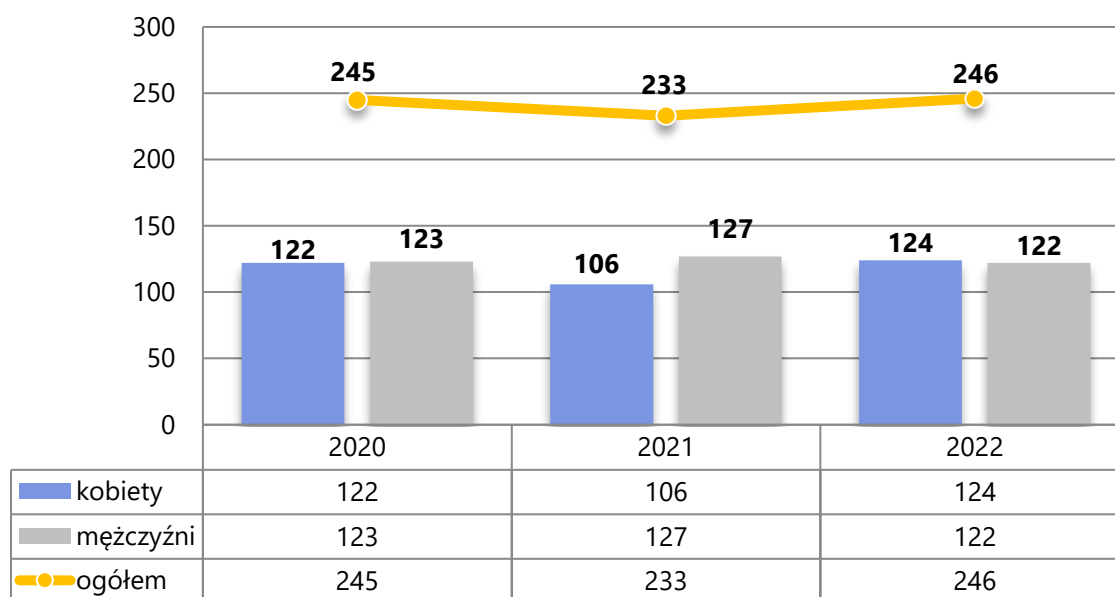
Widoczna jest malejąca tendencja, jeśli chodzi o wartości wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2021 roku osiągnął on wartość 32,0%, w 2022 roku – o 9 pp. mniej (23,0%), natomiast w 2023 roku przyjął najniższą wartość wynoszącą 21,0%.

Wykres 23. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na koniec 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, zarejestrowanych było łącznie 246 mieszkańców gminy miejskiej Wiśla. Oznacza to wzrost względem 2022 roku na poziomie 5,6%, a względem roku 2021 o 0,41%. Pod względem płci nie występują znaczne dysproporcje – w 2023 roku pozostających bez pracy kobiet było 124, a mężczyzn – 122.

Wykres 24. Mieszkańcy gminy miejskiej Wisła zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na poszczególne grupy wiekowe można zauważyć, że na przestrzeni lat 2021-2023 ulegał on wahaniom. W przypadku udziału osób mających mniej niż 25 lat, w stosunku do 2021 roku nastąpił ich wzrost w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta o 2,8 pp. Jeżeli chodzi o osoby do 30 roku życia odsetek ten w porównaniu do 2021 roku wzrósł o 3,2 pp. Z kolei odsetek mieszkańców powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w PUP na przestrzeni analizowanych lat również ulegał wahaniom – w 2021 roku wskaźnik ten wynosił 34,7%, w 2022 roku – 29,2%, z kolei w 2023 roku – 30,9%. Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Wisła w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w latach 2021-2023

Kategoria wiekowa	31 grudnia 2021		31 grudnia 2022		31 grudnia 2023	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
do 25 roku życia	22	9,0	33	14,2	29	11,8
do 30 roku życia	47	19,2	53	22,7	55	22,4
powyżej 50 roku życia	85	34,7	68	29,2	76	30,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwałe bezrobotnych mieszkańców gminy miejskiej Wisła oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta, w porównaniu do danych z całego powiatu cieszyńskiego. W przypadku Wisły dostrzegalny jest spadek liczby osób długotrwałe bezrobotnych w 2023 roku względem 2021 roku. Warto zwrócić uwagę na fakt, że w analizowanym roku, odsetek osób długotrwałe bezrobotnych w Mieście stanowił blisko połowę wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W całej Polsce udział osób długotrwałe bezrobotnych wyniósł w 2023 roku 49,0%, natomiast w powiecie cieszyńskim kształtował się na poziomie 50,0%, co oznacza, że sytuacja w mieście Wisła była bardziej korzystna niż odnotowana w kraju oraz powiecie.

Tabela 24. Liczba długotrwałe bezrobotnych mieszkańców miasta Wisła oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w porównaniu do powiatu cieszyńskiego na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Miasto	Liczba osób	148	128	118
	Udział (%)	60,4	54,9	47,9
Powiat	Liczba osób	1 887	1 655	1 591
	Udział (%)	54,8	52,7	50,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

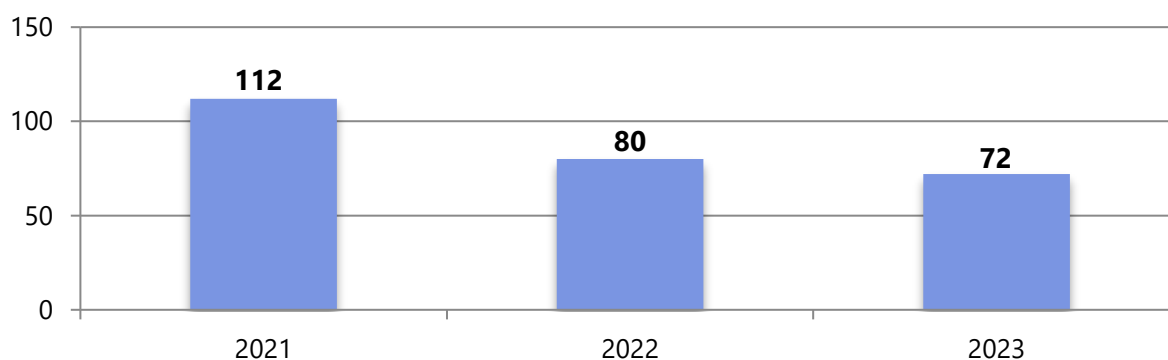
Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Miasto, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 uległa zmniejszeniu. W 2021 roku z tego powodu z pomocy korzystało 112 rodzin, w 2021 – 80, a w 2023 roku wartość ta wyniosła 72.

Wykres 25. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Ubóstwo w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na czwartym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 304, a więc rodziny borykające się z problemem ubóstwa stanowiły **23,7% ogółu**.

W 2023 roku zasiłki stałe pobierało 31 osób, zasiłek okresowy – 43 osoby, a zasiłek celowy – 86 beneficjentów. Na przestrzeni analizowanych lat liczba świadczeniobiorców uległa zmniejszeniu, co obrazuje kolejna tabela.

Tabela 25. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023

Rodzaj zasiłku	2021		2022		2023	
	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]
zasiłek stały	39	225 500,00	33	211 866,00	31	160 919,00
zasiłek okresowy	76	114 567,00	47	78 991,00	43	83 361,00
zasiłek celowy	125	106 900,00	89	71 761,00	86	93 900,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle realizuje program „**Posiłek w szkole i w domu**”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

Przedstawiona poniżej analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz dzieci z terenu Miasta, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. W 2023 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 84 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 70 dzieciom. W ciągu analizowanych lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne przyjmowała zróżnicowane wartości, z kolei liczba dzieci korzystających z posiłku zmniejszyła się.

Tabela 26. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Świadczenie pieniężne (liczba osób)	111	78	84
Świadczenie niepieniężne (liczba dzieci)	87	70	70

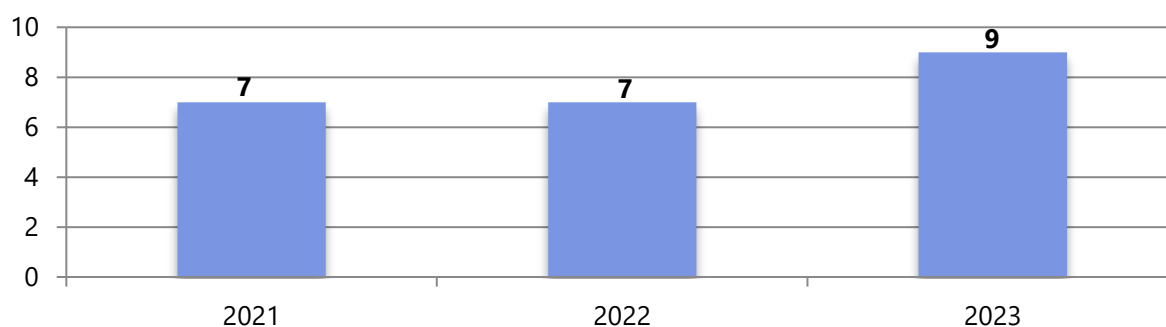
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku w ramach „**Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 PLUS**” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, współpracował

z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Stowarzyszeniem Charytatywnym, w kwestii dystrybuowania żywności. Celem programu było wsparcie w zakresie zaspokojenia potrzeb żywnościowych. W ramach współpracy, w omawianym roku, pomocą objęto 297 osób.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2021-2022 liczba ludności korzystającej z pomocy i wsparcia MOPS z powodu bezdomności wynosiła 7. Natomiast w 2023 roku z pomocy społecznej z tego powodu skorzystało 9 osób.

Wykres 26. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

W 2023 roku miasto Wiśla poniosła odpłatność za udzielenie schronienia 4 osobom bezdomnym, dla których Miasto była ostatnim miejscem zameldowania. Schronisko dla bezdomnych jest całodobową placówką oferującą schronienie osobom nie posiadającym własnego miejsca zamieszkania i mającym status osoby bezdomnej. Warunkiem skierowania takiej osoby do schroniska jest jej deklaracja do podjęcia stałej współpracy, poprzez zawarcie porozumienia lub kontraktu socjalnego, na rzecz wyjścia z kryzysu bezdomności i unormowania swojej sytuacji osobistej i finansowej.

3 osoby otrzymały schronienie w schronisku prowadzonym przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach a 1 osoba została umieszczona w schronisku w Wiśle Małej, prowadzonym przez Fundację Dobrego Pasterza.

Pomoc obywatelom Ukrainy

W związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, w 2022 roku do miasta Wisła przybyło około 2 tysięcy uchodźców wojennych. W 2023 roku na terenie Wisły funkcjonowały 3 ośrodki, w których przebywało łącznie 430 uchodźców. W omawianym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle wypłacił 133 jednorazowych świadczeń dla obywateli Ukrainy, zapewniono posiłki w szkołach dla 30 ukraińskich dzieci, a także wypłacono 4 świadczenia w ramach zasiłku stałego.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego



Źródło: Opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Miasta w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Wisła została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Miasto zmierza.

M I S J A



Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2025-2030 jest stworzenie spójnego systemu rozwiązywania problemów społecznych, adekwatnego do zdiagnozowanych potrzeb społecznych, a także wzmacnianie aktywności i potencjału społeczności lokalnej, w celu budowania wysokiej jakości życia na terenie Miasta.

W I Z J A

Miasto Wisła dąży do poprawy jakości życia swoich mieszkańców poprzez stworzenie kompleksowego systemu wsparcia, dającego możliwość rozwoju i integracji społecznej, pozwalającego na zaspokajanie potrzeb swoich mieszkańców oraz skutecznie przeciwdziałającemu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.



Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.



I. Wsparcie rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
I.1. Objęcie rodzin oddziaływaniami umożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	MOPS	Budżet Miasta, EFS
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie miasta Wisła	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających	MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta, EFS
Inicjowanie prowadzenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, wsparcie psychologiczne, terapia rodzinna)	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Miasta	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych	MOPS, NGO, UM	Budżet Miasta Budżet Państwa, EFS
	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba świadczonych form usług społecznych		

Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	MOPS, PCPR	Budżet Miasta
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Miasta	Liczba rozpowszechnionych informacji	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta, EFS
Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń	MOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta, EFS
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla rodziców	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grupy wsparcia	MOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta, EFS

I.II. Tworzenie warunków dla prawidłowego i wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.				
Zainicjowanie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizowanie zajęć pozalekcyjnych	Liczba dzieci korzystających z oferty placówki	MOPS, UM, MBP, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta Budżet Państwa, EFS
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	MOPS, UM, placówki oświatowe, NGO, WCK, MBP	Budżet Miasta, EFS
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	UM, MOPS, placówki oświatowe	Budżet Miasta, EFS
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Miasta	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	UM, placówki oświatowe, NGO, WCK, MBP	Budżet Miasta, Budżet Państwa

Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	MOPS, UM, NGO, GKRPA, WCK, CEE MBP, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
---	--	--	--	-------------------------------

II. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w ramach zintegrowanego systemu wsparcia społecznego.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
II.1. Zapewnienie dostępu do świadczeń i usług społecznych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz utrzymanie ich w miejscu zamieszkania.				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury miejskiej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	UM, MOPS, WCK, MBP, NGO	Budżet Miasta, PFRON, Fundusze Europejskie

Rozwój małej architektury miejskiej, skierowanej w szczególności do osób z niepełnosprawnościami i seniorów (w tym zwiększenie liczby ławek w przestrzeni publicznej, utworzenie tzw. „przysiadaczy”)	Zwiększenie komfortu osób z niepełnosprawnościami i seniorów w zakresie przemieszczania się po obszarze Miasta	Liczba obiektów małej architektury miejskiej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami	UM, NGO	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych	Liczba wolontariuszy	MOPS, NGO, UM, placówki oświatowe, WCK, MBP, Klub Senior+	Budżet Miasta, EFS
		Liczba osób objętych wolontariatem		
		Liczba pojazdów przystosowanych do realizacji usług transportowych		
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnością i wspieranie ich działalności	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	MOPS, NGO, UM	Budżet Miasta

Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów	Aktywizacja i integracja osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach	Liczba uczestników programów	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba zrealizowanych programów osłonowych		
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności	Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych	MOPS, NGO, UM	Budżet Miasta, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych usługami		
Ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w Domach Pomocy Społecznej	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki	Liczba mieszkańców Miasta przebywających w Domach Pomocy Społecznej	MOPS	Budżet Miasta
Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych pomocą materialną	MOPS	Budżet Miasta, Budżet Państwa

II.II. Prowadzenie działalności włączającej osoby starsze i z niepełnosprawnościami oraz podnoszenie poziomu ich aktywności społecznej				
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe, WCK, MBP	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych działań informacyjnych/zrealizowanych warsztatów	MOPS, UM, NGO, KP, SM, WCK, MBP	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów	Poprawa dostępności do zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	MOPS, UM, NGO, WCK, MBP, Klub Senior+, grupa wsparcia	Budżet Miasta, Fundusze Europejskie
	Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością			

Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością	Liczba zrealizowanych projektów/programów	MOPS, UM, NGO, Klub Senior+	Budżet Miasta, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba uczestników		
Kontynuowanie i rozwój działalności Klubu Senior+ na terenie Miasta	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna	Liczba uczestników	Klub Senior+, MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta, Budżet Państwa
		Liczba dostępnych zajęć		
Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Miasta do Warsztatów Terapii Zajęciowej, zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz organizacja i zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, PFRON, Budżet Państwa

III. Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
III.1. Świadczenie wieloaspektowej pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom, a także ograniczanie negatywnych skutków społecznych uzależnień.				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	MOPS	Budżet Miasta
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu (AA) oraz dorosłych dzieci alkoholików (DDA)	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych	Liczba utworzonych grup	NGO, UM, GKRPA	Budżet Miasta
		Liczba osób uczestniczących w grupach		
Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące	MOPS, GKRPA	Środki z opłat na wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Kontynuowanie prowadzenia działalności Zespołu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Rodziny w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Mieście	Zwiększenie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba osób korzystających z poradnictwa ZIKRPR	UM, GKRPA	Budżet Miasta, Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba wydanych opinii		

III.II. Promowanie zachowań prozdrowotnych i postaw abstynenckich wśród społeczności lokalnej oraz rozwijanie gminnego systemu profilaktyki.

Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, m.in. rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba przeprowadzonych programów		
Dalsza realizacja warsztatów i innych form edukacji, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych	MOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA	Środki pochodzące z opłat

i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu	Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży	oraz sprzedawców objętych szkoleniami		za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym	GKRPA, UM, MOPS, placówki oświatowe	Budżet Miasta, środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych	GKRPA, MOPS, KP, SM, UM, NGO, placówki oświatowe, MBP, WCK	Budżet Miasta, środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych	MOPS, GKRPA, UM, KP, SM	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba uczestników		
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia	GKRPA, MOPS, UM, KP, NGO, WCK, MBP, placówki oświatowe	Budżet Miasta, środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Mieście, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	UM, GKRPA	Budżet Miasta
		Liczba punktów sprzedaży alkoholu		

IV. Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
IV.1. Rozwijanie profesjonalnego systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” Liczba wszczętych procedur Liczba zakończonych procedur	MOPS, GKRPA, KP, SM, MZI, placówki oświatowe	Budżet Miasta
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba podjętych działań informacyjnych	MOPS, UM, GKRPA, MZI, ZIKRPR	Budżet Miasta

Uczestnictwo pracowników instytucjonalnych w szkoleniach w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	MOPS, GKRPA, MZI, KP, SM, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Miasta
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych	MZI	Budżet Miasta
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba udzielonych porad	MOPS, MZI, GKRPA, ZIKRPR	Budżet Miasta, środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób, którym udzielono porad		
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej	UM MOPS, GKRPA, MZI, KP, placówki oświatowe	Budżet Miasta

Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej	MOPS, MZI, UM, PCPR	Budżet Miasta
IV.II. Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta.				
Edukacja mieszkańców na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów	UM, KP, GKRPA, MOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba działań podjętych w ramach kampanii	MOPS, GKRPA, MZI, KP, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób uczestniczących w kampanii		

Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach	placówki oświatowe	Budżet Miasta, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba zorganizowanych warsztatów		
		Liczba zorganizowanych działań		

V. Ochrona dobrostanu psychicznego mieszkańców oraz budowanie gminnej infrastruktury pomocowej w tym zakresie.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
V.I. Poprawa dostępności do pomocy dla osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej	Liczba przeprowadzonych działań	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta
		Liczba osób korzystających ze wsparcia		

Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów	UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
		Liczba uczestników		
Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Miasta	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej	MOPS, ZIKRPR, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa

VI. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
VI.I. Kompleksowe wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia w zwiększeniu swoich szans na rynku pracy.				
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Mieście	Liczba zorganizowanych szkoleń	UM, MOPS, PUP	Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
		Liczba osób biorących udział w szkoleniach		

zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia				
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Miasta biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych	UM, MOPS, PUP	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia	Liczba podjętych działań informacyjnych	MOPS, PUP, UM	Budżet Miasta
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	MOPS	Budżet Miasta

Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do ich potrzeb	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Miasta	Liczba podjętych działań motywujących	MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego	placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
VI.II. Rozszerzanie działań prowadzonych na rzecz osób dotkniętych ubóstwem oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym				
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Miasta	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	MOPS	Budżet Miasta, Budżet Państwa

Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa np. stypendia socjalne dla uczniów	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy pieniężnej – posiłku	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku	MOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów szkolnych	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów	MOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta, Budżet Państwa
Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w placówkach zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz pokrycie kosztów ich pobytu	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności	Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, Budżet Państwa

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Miasta. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Miasta. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Miasto oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2022-2023, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2025-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku przewidywaną na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle, co wynika z waloryzacji świadczeń na pomoc społeczną.

Tabela 27. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	OGÓŁEM
2022	898 701	4 774 710	4 673 640	8 339	7 850 086	18205476
2023 ¹⁴	543 129	3 524 980	140 659	5 104	3 636 274	7850146
Prognoza						
2025	599 511	3 703 433	147 779	5 363	3 820 361	8 276 447
2026	614 499	3 796 019	151 473	5 497	3 915 870	8 483 358
2027	629 861	3 890 919	155 260	5 634	4 013 767	8 695 441
2028	645 608	3 988 192	159 142	5 775	4 114 111	8 912 828
2029	661 748	4 087 897	163 121	5 919	4 216 964	9 135 649
2030	678 292	4 190 094	167 199	6 067	4 322 388	9 364 040

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Mieście. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji

¹⁴ Wartość za rok 2023 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok dla Miasta Wisła

i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wiśla na lata 2025-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 28. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Wiśle o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wiśla na lata 2025-2030”	IV kwartał 2024 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią	I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring	Na koniec każdego roku w okresie od 2026 r. do 2030 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	I kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik MOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji Strategii, Kierownik MOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wiśla, ale również nowe,

nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami MOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Miastem, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Miasta, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze Miasta rozumiane jest jako: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- informacja o postępach wdrażania Strategii,
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Miasta do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Mieście, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne

osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukazać realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2023, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w 2030 roku.

Tabela 29. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Wspieranie rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	poniżej 15
		Liczba asystentów rodziny	1	min. 1
		Liczba rodzin wspierających	0	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	152	poniżej 160
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	min. 1

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		Liczba dzieci z terenu Miasta przebywających w pieczy zastępczej	7	poniżej 10
2.	Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w ramach zintegrowanego systemu wsparcia społecznego.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	66	powyżej 60
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	24,8	poniżej 27,5
		Liczba osób w DPS, za których Miasto ponosi odpłatność	15	poniżej 20
		Liczba placówek aktywizujących seniorów	1	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	101	poniżej 95
3.	Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba zespołów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	1	min. 1
		Liczba uczniów objętych programami	0	powyżej 300
		Liczba nauczycieli objętych programami	0	min. 20
		Liczba rodziców objętych programami	0	min. 100
		Liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście	49	powyżej 100
		Liczba porad udzielonych w przez ZIKRPR osobom uzależnionym	18	powyżej 30

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (AA)	1	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	13	poniżej 15
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii	0	poniżej 3
4.	Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy	2	poniżej 5
		Liczba wszczętych procedur NK	20	poniżej 30
		Liczba zakończonych procedur „NK	17	poniżej 20
5.	Ochrona dobrostanu psychicznego mieszkańców oraz budowanie miejskiej infrastruktury pomocowej w tym zakresie.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	poniżej 5
		Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	0	min. 6 (min. raz do roku)
6.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej [%]	21	poniżej 20
		Liczba bezrobotnych mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP	246	poniżej 230

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
	warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta [%]	47,9	poniżej 42,0
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	72	poniżej 60
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	39	poniżej 30
		Liczba osób bezdomnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	9	poniżej 7

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Miasta. Będzie ona podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców miasta Wisła i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz

stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Miasta.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców miasta Wisła, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy

zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Diagnoza Uzależnień Miasta Wisła.
3. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
4. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
5. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
6. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
7. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
8. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
9. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków, 2020.
10. Raport o Stanie Gminy Wisła za rok 2021, 2022 i 2023 rok.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
12. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.
13. Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2023.
14. Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Wisła w latach 2016-2025 za 2023 rok.
15. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wiśle za 2021, 2022 i 2023 rok.

16. Sprawozdanie roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle za 2022 i 2023 rok.
17. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
18. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030.
19. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901).

Źródła internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. <https://www.psychiatriapolska.pl/>
3. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW I GRAFIK

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie miasta Wisły na tle powiatu, województwa i kraju.....	15
Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie miasta Wisła (stan na koniec 2023 roku)	20
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	30
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	31
Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego.....	74

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	9
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w mieście Wisła w porównaniu do powiatu cieszyńskiego, województwa śląskiego i kraju na przestrzeni lat 2021-2023	17
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach).....	17
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie miejskiej Wisła, powiecie cieszyńskim, województwie śląskim i kraju w 2023 roku (w procentach).....	18
Tabela 5. Liczba oddziałów oraz dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli na terenie gminy miejskiej Wisła w roku szkolnym 2022/2023.....	23
Tabela 6. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uzyskane przez uczniów z miasta Wisła, powiatu cieszyńskiego, województwa śląskiego oraz Polski w 2023 roku	23
Tabela 7. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	32
Tabela 8. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w mieście Wisła na przestrzeni lat 2021-2023	34
Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023	38

Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2021-2023	38
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023.....	39
Tabela 12. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Miasta w pieczy zastępczej za lata 2021-2023	46
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023	48
Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023.....	48
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023	48
Tabela 16. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023.....	49
Tabela 17. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023	50
Tabela 18. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023.....	54
Tabela 19. Liczba osób, którym udzielono poradnictwa w ramach funkcjonującego Zespołu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów Rodziny	57
Tabela 20. Dane statystyczne dotyczące działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2021-2023	60
Tabela 21. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 rok życia na przestrzeni lat 2021-2023.....	64
Tabela 22. Odpłatność Miasta za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2021-2023	65

Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Wisła w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w latach 2021-2023	68
Tabela 24. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców miasta Wisła oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w porównaniu do powiatu cieszyńskiego na przestrzeni lat 2021-2023	69
Tabela 25. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023	71
Tabela 26. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023.	71
Tabela 27. Ramy finansowe Strategii.....	99
Tabela 28. Harmonogram wdrażania Strategii	100
Tabela 29. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	103

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy miejskiej Wisła w latach 2021-2023	16
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie cieszyńskim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa śląskiego i Polski (stan na koniec roku, w procentach)	19
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w mieście Wisła w latach 2021-2023	20
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie miejskiej Wisła na tle powiatu cieszyńskiego i województwa śląskiego w latach 2020-2022	21
Wykres 5. Liczba uczestników imprez organizowanych przez placówki kulturalne na terenie miasta Wisła oraz powiatu cieszyńskiego na 1 000 ludności w latach 2021-2023	26
Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w miasta Wisła, powiecie cieszyńskim oraz województwie śląskim w latach 2021-2023	27

Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w mieście Wisła, powiecie cieszyńskim i województwie śląskim na przestrzeni lat 2020-2022.....	35
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w mieście Wisła w latach 2021-2023.....	37
Wykres 9. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023.....	37
Wykres 10. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)	39
Wykres 11. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023.....	42
Wykres 12. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023.....	43
Wykres 13. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023	44
Wykres 14. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023	45
Wykres 15. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023.....	47
Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2021-2023.....	52
Wykres 17. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie miejskiej Wisła na przestrzeni lat 2021-2023.....	57
Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie	59
Wykres 19. Liczba wszczętych i zakończonych procedur NK na przestrzeni lat 2021-2023.....	60
Wykres 20. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w mieście Wisła na przestrzeni lat 2020-2022	63

Wykres 21. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023	64
Wykres 22. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023	66
Wykres 23. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023	67
Wykres 24. Mieszkańcy gminy miejskiej Wisła zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023.....	68
Wykres 25. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023	70
Wykres 26. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2021-2023	72

Spis grafik

Grafika 1. Synteza wyników badań dot. spożywania alkoholu przez mieszkańców miasta Wisła w 2023 roku	54
Grafika 2. Synteza wyników badań dot. spożywania alkoholu przez uczniów z terenu miasta Wisła w 2023 roku.....	55
Grafika 3. Synteza wyników badań dot. spożywania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol przez mieszkańców miasta Wisła w 2023 roku	55
Grafika 4. Synteza wyników badań dot. spożywania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol przez uczniów z terenu miasta Wisła w 2023 roku.....	55

